

V Bruseli XXX
[...] (2021) XXX draft

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia o štátnej pomoci pre širokopásmové siete

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia o štátnej pomoci pre širokopásmové siete

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	ROZSAH PÔSOBNOSTI, DRUH ŠIROKOPÁSMOVÝCH SIETÍ, VYMEDZENIE POJMOV	5
2.1.	Rozsah pôsobnosti	5
2.2.	Vymedzenie pojmov	6
2.3.	Druhy širokopásmových sietí	8
2.3.1.	Pevné ultrarýchle prístupové siete	8
2.3.2.	Mobilné prístupové siete	8
2.3.3.	Backhaulové siete	9
3.	POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI PODĽA ČLÁNKU 106 ODS. 2 ZMLUVY	9
4.	POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI PODĽA ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVY	11
5.	POMOC NA ZAVÁDZANIE ŠIROKOPÁSMOVÝCH ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKAČNÝCH SIETÍ	13
5.1.	Prvá podmienka: uľahčenie rozvoja hospodárskej činnosti	13
5.1.1.	Siete ako sprostredkovatelia hospodárskych činností	13
5.1.2.	Stimulačný účinok	13
5.1.3.	Súlad s inými ustanoveniami práva Únie	14
5.2.	Druhá podmienka: opatrenie pomoci nesmie neprípustne ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom	14
5.2.1.	Pozitívne účinky pomoci	14
5.2.2.	Potreba štátnej intervencie	14
5.2.3.	Primeranosť opatrenia pomoci ako nástroja politiky	24
5.2.4.	Primeranosť opatrenia pomoci	29
5.2.5.	Negatívne účinky na hospodársku súťaž a obchod	39
5.2.6.	Vyváženie pozitívnych účinkov pomoci a negatívnych účinkov na hospodársku súťaž a obchod	39
6.	POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI OPATRENÍ NA VYUŽÍVANIE SIETE	40
6.1.	Sociálne poukazy	41
6.2.	Poukazy na pripojenie	43

6.2.1.	Prvá podmienka	43
6.2.2.	Druhá podmienka	43
7.	TRANSPARENTNOSŤ, PODÁVANIE SPRÁV A MONITOROVANIE.....	45
7.1.	Transparentnosť.....	45
7.2.	Podávanie správ.....	46
7.3.	Monitorovanie	46
8.	PLÁN HODNOTENIA <i>EX POST</i>	46
9.	ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	48

1. Úvod

1. Najzákladnejším stavebným prvkom digitálnej transformácie je pripojiteľnosť. Má strategický význam pre rast a inovácie vo všetkých sektoroch hospodárstva Únie, ako aj pre sociálnu a teritoriálnu súdržnosť.
2. Únia si stanovila ambiciózne ciele v oblasti pripojenia v „oznámení o gigabitovej spoločnosti“¹, oznámení „Formovanie digitálnej budúcnosti Európy“², oznámení „Digitálny kompas“³ a vo svojom návrhu rozhodnutia, ktorým sa ustanovuje program politiky do roku 2030 „Cesta k digitálnemu desaťročiu“⁴ (politický program digitálneho desaťročia).
3. V oznámení o gigabitovej spoločnosti si Komisia stanovila tieto ciele v oblasti pripojenia na rok 2025: i) všetky európske domácnosti, či už vidiecke alebo mestské, by mali mať internetové pripojenie s rýchlosťou sťahovania minimálne 100 Mb/s, s možnosťou nadstavby na rýchlosť 1 Gb/s, ii) subjekty sociálno-ekonomickej interakcie, ako sú podniky digitálneho odvetvia, školy, nemocnice a verejné správy, by mali mať gigabitové pripojenie (odosielanie a sťahovanie s rýchlosťou 1 Gb/s) a iii) všetky mestské oblasti a všetky hlavné dopravné trasy by mali mať neprerušené pokrytie 5G.
4. V oznámení o formovaní digitálnej budúcnosti Európy sa vysvetľuje, že výraz „100 Mb/s, s možnosťou nadstavby na gigabitovú rýchlosť“ vyjadruje očakávanie Komisie, že v priebehu tohto desaťročia budú domácnosti čoraz viac potrebovať 1 Gb/s.
5. V oznámení o digitálnom kompase sa predpokladá, že do roku 2030 by všetky domácnosti v Únii mali byť pokryté gigabitovou sieťou⁵ a všetky obývané oblasti by mali byť pokryté sieťou 5G. V návrhu politického programu digitálneho desaťročia sa zdôrazňuje, že *„[s]poločenské potreby v súvislosti so šírkou pásma nahrávania a sťahovania neustále rastú. Do roku 2030 by mali byť siete s gigabitovými rýchlosťami za prijateľných podmienok dostupné pre všetkých, ktorí takúto kapacitu potrebujú alebo chcú“*.
6. Na dosiahnutie cieľov Únie na roky 2025 a 2030 sú potrebné primerané investície. Tieto investície pochádzajú predovšetkým od obchodných investorov a môžu byť

¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov zo 14. septembra 2016, Pripojenie pre konkurencieschopný jednotný digitálny trh – smerom k európskej gigabitovej spoločnosti [COM(2016) 587 final].

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 19. februára 2020, Formovanie digitálnej budúcnosti Európy [COM(2020) 67 final].

³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 9. marca 2021, Digitálny kompas do roku 2030: digitálne desaťročie na európsky spôsob [COM(2021) 118 final].

⁴ Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje politický program Cesta k digitálnemu desaťročiu do roku 2030, COM(2021) 574 final, 2021/0293 (COD).

⁵ V súčasnej fáze vývoja sú optická prístupová sieť do domácnosti, optické vlákno do budovy a sieť Docsis 3.1 (výkonné káblové siete) schopné zabezpečiť rýchlosť sťahovania 1 Gb/s.

v prípade potreby doplnené verejnými prostriedkami v súlade s pravidlami štátnej pomoci. V oznámení o formovaní digitálnej budúcnosti Európy sa uvádza odhadovaný celkový deficit investícií do digitálnej infraštruktúry a sietí v Únii vo výške 65 miliárd EUR ročne.

7. Pandémia ochorenia COVID-19 zdôraznila úlohu výkonných elektronických komunikačných sietí pre ľudí, firmy a verejné inštitúcie. Komisia 27. mája 2020 predložila svoj návrh veľkého plánu obnovy na zmiernenie hospodárskych a sociálnych dôsledkov pandémie, nástroj NextGenerationEU⁶. Jednou z kľúčových priorít Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti⁷ je podpora digitálnej transformácie prostredníctvom opatrení v oblasti pripojenia zameraných najmä na prekonanie digitálnej nerovnosti medzi mestskými a vidieckymi oblasťami a na riešenie zlyhaní trhu v súvislosti so zavádzaním výkonných sietí. V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa vyžaduje, aby každý členský štát venoval aspoň 20 % pridelených finančných prostriedkov na opatrenia na podporu digitálnej transformácie.
8. Okrem toho môžu elektronické komunikačné siete pomôcť dosiahnuť ciele udržateľnosti. Cieľ Únie týkajúci sa klimatickej neutrality do roku 2050, ako sa uvádza v oznámení o európskom ekologickom dohovore⁸, nemožno dosiahnuť bez zásadnej digitálnej transformácie spoločnosti. Jednou zo základných zložiek digitálnej transformácie Únie je rozvoj zabezpečených a výkonných elektronických komunikačných sietí, ktoré zásadným spôsobom pomáhajú pri plnení hlavných environmentálnych cieľov Únie. Zároveň sa samotné elektronické komunikačné siete budú musieť stať udržateľnejšími a energeticky efektívnejšími s efektívnym využívaním zdrojov.
9. Sektor elektronickej komunikácie prešiel procesom dôkladnej liberalizácie a v súčasnosti podlieha sektorovej regulácii. Európsky kódex elektronických komunikácií (ďalej len „kódex“) bol zriadený smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972⁹. Kódex poskytuje regulačný rámec pre elektronické komunikácie vrátane možnosti pre vnútroštátne regulačné orgány uložiť podnikom s významným vplyvom na trhu nápravné opatrenia v prípade prístupu¹⁰. Trh veľkoobchodného miestneho prístupu na pevnom mieste podlieha regulácii *ex ante* takmer vo všetkých členských štátoch. Takáto regulácia je dôležitá na podporu konkurenčných trhov, na povzbudenie

⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 27. mája 2020, Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie, COM(2020) 456 final.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17) a nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 23).

⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 11. decembra 2019, Európsky ekologický dohovor [COM(2019) 640 final].

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36).

¹⁰ Pozri článok 73 smernice (EÚ) 2018/1972.

investícií a na zvýšenie výberu pre spotrebiteľov. Ďalšie zavádzanie širokopásmových sietí si naďalej vyžaduje intervenciu vnútroštátnych regulačných orgánov vzhľadom na ich úlohu, okrem iného pri zabezpečovaní efektívnej hospodárskej súťaže v sektore elektronických komunikácií.

10. Politika hospodárskej súťaže, a najmä pravidlá štátnej pomoci, zohrávajú dôležitú úlohu pri plnení cieľov digitálnej stratégie a rozvoji koordinovanej investičnej stratégie pre pripojenie. Cieľom kontroly štátnej pomoci v širokopásmovom odvetví je preto zabezpečiť, aby opatrenia štátnej pomoci viedli k vyššej úrovni širokopásmového pokrytia a jeho využívania v porovnaní so situáciou bez tejto štátnej pomoci, podporovať vyššiu kvalitu, dostupnejšie služby a investície podporujúce hospodársku súťaž. Každá štátna intervencia by mala v čo najväčšej miere obmedziť možné riziko vytlačenia súkromných investícií, zmeny komerčných investičných stimulov a v konečnom dôsledku riziko narušenia hospodárskej súťaže spôsobom, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom.
11. V roku 2020 Komisia začala hodnotenie usmernení pre širokopásmové pripojenie z roku 2013¹¹ s cieľom posúdiť, či sú stále vhodné na daný účel. Výsledky¹² ukázali, že pravidlá v zásade fungujú dobre. Z hodnotenia však vyplynulo aj to, že sú potrebné určité ciele úpravy. Najmä usmernenia pre širokopásmové pripojenie by sa mali upraviť tak, aby odrážali najnovší legislatívny vývoj, súčasné priority, ako aj vývoj trhu a technológií¹³.

2. ROZSAH PÔSOBNOSTI, DRUH ŠIROKOPÁSMOVÝCH SIETÍ, VYMEDZENIE POJMOV

2.1. Rozsah pôsobnosti

12. S cieľom zabrániť tomu, aby štátna pomoc narušala alebo ohrozovala hospodársku súťaž na vnútornom trhu a významne ovplyvňovala obchod medzi členskými štátmi, sa v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“) stanovuje zásada, že štátna pomoc je zakázaná¹⁴. V určitých prípadoch však takáto pomoc môže byť zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 2 a 3 zmluvy.
13. Členské štáty sú povinné oznámiť štátnu pomoc podľa článku 108 ods. 3 zmluvy s výnimkou opatrení, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v nariadení Komisie (EÚ) č. 651/2014¹⁵.
14. V týchto usmerneniach sa poskytuje usmernenie k tomu, ako bude Komisia na základe článku 106 ods. 2, článku 107 ods. 3 písm. c) a článku 107 ods. 2 písm. a) zmluvy

¹¹ Oznámenie Komisie z 26. januára 2013, Usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí (Ú. v. EÚ C 25, 26.1.2013) (ďalej len „usmernenia pre širokopásmové pripojenie z roku 2013“).

¹² Pozri pracovný dokument útvarov Komisie o výsledkoch hodnotenia zo 7. júla 2021, SWD (2021) 195 final.

¹³ Pozri pracovný dokument útvarov Komisie, zhrnutie hodnotenia pravidiel štátnej pomoci na zavádzanie širokopásmovej infraštruktúry [SWD(2021) 194 final].

¹⁴ Pozri aj oddiel 2.1 usmernení pre širokopásmové pripojenie.

¹⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

posudzovať zlučiteľnosť štátnej pomoci pri zavádzaní a/alebo využívaní pevných a mobilných širokopásmových elektronických komunikačných sietí.

15. Verejné intervencie, ktoré nespĺňajú jednu z podmienok stanovených v článku 107 ods. 1 zmluvy, nepredstavujú štátnu pomoc¹⁶. V dôsledku toho sa na ne nevzťahujú zásady posudzovania zlučiteľnosti stanovené v týchto usmerneniach.
16. Financovanie zo strany Únie, ktoré centrálnie spravujú inštitúcie, agentúry, spoločné podniky alebo iné orgány Únie a ktoré nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členských štátov¹⁷, nepredstavuje štátnu pomoc.
17. Pomoc na zavádzanie a/alebo využívanie širokopásmových elektronických komunikačných sietí nemožno poskytnúť podnikom v ťažkostiach, ako sú vymedzené v usmerneniach Komisie o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach¹⁸.
18. Pri posudzovaní pomoci poskytnutej podniku, voči ktorému sa nárokuje vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom, Komisia zohľadní výšku pomoci, ktorá sa ešte má vymôcť¹⁹.

2.2. Vymedzenie pojmov

19. Na účely týchto usmernení sa uplatňuje nasledujúce vymedzenie pojmov:
 - a) „*širokopásmová elektronická komunikačná sieť*“ je sieť schopná poskytovať vysokorýchlostný prístup na internet prostredníctvom rôznych technológií, ktorá zahŕňa aktívne a pasívne zložky;
 - b) „*pevná sieť*“ je elektronická komunikačná sieť poskytujúca služby vysokorýchlostného prenosu údajov koncovým používateľom na pevnom mieste pomocou rôznych technológií vrátane kábla, digitálnej účastníckej prípojky (ďalej len „DSL“), optických vlákien a bezdrôtovej siete;
 - c) „*mobilná sieť*“ je bezdrôtová elektronická komunikačná sieť, ktorá poskytuje pripojenie koncovým používateľom na akomkoľvek mieste v oblasti pokrytej sieťou pomocou rôznych generácií mobilných technológií (2G, 3G, 4G, 5G, 6G atď.);

¹⁶ V prílohe II sa uvádza komplexný, ale nie vyčerpávajúci prehľad prípadov, v ktorých možno vylúčiť uplatnenie pravidiel štátnej pomoci alebo existenciu štátnej pomoci.

¹⁷ Napríklad financovanie poskytované v rámci Nástroja na prepájanie Európy (NPE) [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014], Ú. v. EÚ L 249, 14.7.2021, s. 38.

¹⁸ Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 249, 31.7.2014, s. 1).

¹⁹ Pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. septembra 1995, TWD/Komisia, spojené veci T-244/93 a T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, bod 56. Pozri aj oznámenie Komisie, Oznámenie Komisie o vymáhaní neoprávnenej a nezlučiteľnej štátnej pomoci (Ú. v. EÚ C 247, 23.7.2019, s. 1).

- d) „*prístupová sieť*“ je segment širokopásmovej elektronickej komunikačnej siete, ktorý spája backhaulovú sieť s priestormi koncového používateľa;
- e) „*backhaulová sieť*“ je časť širokopásmovej elektronickej komunikačnej siete, ktorá tvorí bezprostredné spojenie medzi chrbticovou sieťou a prístupovou sieťou a ktorá nepripája koncových používateľov;
- f) „*chrbticová sieť*“ je základná sieť, ktorá prepája backhaulové siete. Pozostáva z časti siete, v ktorej je agregovaný tok všetkých koncových používateľov a ktorá spája rôzne oblasti alebo regióny;
- g) „*aktívna sieť*“ je širokopásmová sieť s aktívnymi zložkami (napríklad transpondérmi, smerovačmi a prepínačmi, rádiovými základňovými stanicami, kontrolnými a riadiacimi servermi) a pasívnymi zložkami (napríklad káblovodmi, stĺpmi, stožiarimi, nenasvietenými optickými vláknami, rozvodnými skriňami a šachtami);
- h) „*pasívna sieť*“ je širokopásmová sieť bez akejkoľvek aktívnej zložky a zvyčajne zahŕňa fyzickú časť siete (potrubia, stožiare, káblovody, inšpekčné komory, šachty, rozvodné skrine, veže a stĺpy atď.) a širokopásmové káble (nenasvietené optické vlákno, medené káble atď.);
- i) „*rýchlosť*“ je výkon pripojenia na základe počtu bitov za sekundu, ako je vymedzený v odôvodnení 5 prílohy I;
- j) „*ultraráchla prístupová sieť*“ je prístupová sieť poskytujúca rýchlosť sťahovania aspoň 100 Mb/s, ako je vymedzená v odôvodnení (19)i);
- k) „*koncový používateľ*“ je fyzická alebo právnická osoba (občania, podniky, orgány verejnej správy), ktorá využíva alebo požaduje služby elektronickej komunikácie;
- l) „*príslušný časový rámec*“ je časový rámec používaný na overenie plánovaných súkromných investícií, ktorý zodpovedá časovému rámcu plánovaného zavedenia siete financovanej štátom, od uverejnenia verejnej konzultácie o plánovanej štátnej intervencii až do začatia prevádzkovania siete (poskytovanie veľkoobchodných a/alebo maloobchodných služieb). Príslušný časový rámec nemôže byť kratší ako dva roky;
- m) „*prebudovanie*“ je zavedenie siete financovanej štátom na jednu alebo viacero sietí financovaných zo súkromných zdrojov;
- n) „*vytlačenie súkromných investorov*“ je prípad, keď verejné výdavky znižujú alebo dokonca eliminujú súkromné výdavky, napríklad keď sa súkromné investície do pevnej siete a/alebo mobilnej siete prerušia, odstavia, neprebiehajú podľa plánu alebo sa od nich odrádza v dôsledku vládnych dotácií alternatívnych investícií;
- o) „*skoková zmena*“ je významné zlepšenie dosiahnuté vďaka sieťam financovaným štátom, ktoré prináša značné nové investície do infraštruktúry elektronických komunikačných sietí a významné nové možnosti na trh, pokiaľ

ide o dostupnosť širokopásmových služieb, kapacitu, rýchlosť alebo iné relevantné vlastnosti siete a hospodárskej súťaže.

2.3. Druhy širokopásmových sietí

20. Na účely posúdenia štátnej pomoci sa v týchto usmerneniach rozlišuje medzi pevnými ultrarýchlymi prístupovými sieťami, mobilnými prístupovými sieťami a backhaulovými sieťami, ako sú vymedzené v oddieloch 2.3.1 – 2.3.3.

2.3.1. Pevné ultrarýchle prístupové siete

21. Na účely posúdenia štátnej pomoci sa v týchto usmerneniach pod pojmom pevné ultrarýchle prístupové siete rozumejú siete, ktoré poskytujú rýchlosť sťahovania aspoň 100 Mb/s na pevnom mieste, ako sú vymedzené v odôvodnení (19)j).
22. V súčasnej fáze technologického rozvoja existujú rôzne typy pevných ultrarýchlych prístupových sietí, a to: i) siete na báze optických vlákien (FTTx)²⁰ a ii) rozšírené modernizované káblové siete využívajúce aspoň normu „DOCSIS 3.0“. Bezdrôtové siete, ako sú niektoré pevné bezdrôtové prístupové siete²¹ a v budúcnosti satelitné siete²², môžu takisto poskytovať ultrarýchle širokopásmové služby.

2.3.2. Mobilné prístupové siete

23. V súčasnej fáze vývoja trhu a technológií existuje vedľa seba niekoľko generácií mobilných technológií²³.

²⁰ Termín FTTx označuje rôzne typy sietí vrátane optického vlákna do budovy (FTTB), optickej prístupovej siete pre domácnosti (FTTH), optického vlákna do priestorov (FTTP) alebo optického vlákna do skrine (FTTC). Siete FTTC sú však schopné poskytovať ultrarýchle služby iba pri použití vektorovania (technológia, ktorá zvyšuje výkon VDSL).

²¹ Najmä pevné bezdrôtové prístupové siete založené na technológii 5G, prípadne aj ďalšie bezdrôtové technológie, ktoré zahŕňajú pevné rádiové riešenia, najmä Wi-Fi novej generácie (Wi-Fi 6).

²² Satelitné technologické riešenia sa v súčasnosti väčšinou využívajú v odľahlých alebo izolovaných oblastiach v situáciách, keď môžu poskytnúť vhodnú úroveň služieb elektronickej komunikácie pevných liniek. Zatiaľ čo v súčasnosti dostupné satelity v Únii stále nie sú schopné poskytovať ultrarýchle širokopásmové služby, očakáva sa, že v budúcnosti budú dostupné pokročilejšie satelity schopné výrazne zlepšiť kvalitu širokopásmových služieb a poskytovať ultrarýchly prenos (napr. satelit s veľmi vysokou priepustnosťou). Takisto sa očakáva, že satelity budú zohrávať významnú úlohu pri poskytovaní služieb verejným orgánom. Okrem toho sa pripravuje niekoľko satelitných konštelácií na nízkej obežnej dráhe (LEO), od ktorých sa očakáva, že budú schopné znížiť oneskorenie a náklady na služby pre koncových používateľov.

²³ Vlastnosti šírenia pásiem spektra určujú ich využitie. Spomedzi troch priekopníckych pásiem identifikovaných pre služby 5G sa napríklad odhaduje, že pásmo 700 MHz je vhodné na pokrytie rozsiahlej oblasti a pokrytie v interiéri, pásmo 3,6 GHz (3,4 – 3,8 GHz) sa vyznačuje vysokou kapacitou a vysokým pokrytím a pásmo 26 GHz (24,25 – 27,5 GHz) sa pravdepodobne nasadí v mestských oblastiach a v prímestských oblastiach s hotspotmi s veľmi vysokým dopytom, napríklad v dopravných uzloch, miestach určených pre zábavné podujatia, priemyselných alebo maloobchodných priestoroch alebo pozdĺž hlavných ciest a železničných tratí vo vidieckych oblastiach, a nebudú sa používať na vytvorenie pokrytia rozsiahlej oblasti. Nové mobilné generácie môžu využívať aj frekvenčné pásma pôvodne používané predchádzajúcimi generáciami.

24. Prechod na každú novú mobilnú generáciu je vo všeobecnosti prírastkový²⁴. V súčasnej fáze sa v niektorých častiach Európy naďalej zavádzajú siete 4G a zavádzanie nesamostatných sietí 5G závisí od existujúcich základných sietí 4G LTE. V ďalšej fáze sa sieť 5G stane samostatnou a nebude závisieť od siete LTE. Na rozdiel od predchádzajúcich generácií mobilných technológií sa očakáva, že samostatné siete 5G umožnia výkonnejšie mobilné dátové služby vrátane menšieho oneskorenia a vyšších prenosových možností a umožnia pokročilé scenáre použitia a aplikácie.
25. Na zabezpečenie čo najúčinnšieho a najefektívnejšieho využívania rádiového frekvenčného spektra môžu členské štáty pripojiť k jednotlivým právam na používanie rádiového frekvenčného spektra podmienky, ako sú povinnosti týkajúce sa pokrytia a kvality služieb. Takéto povinnosti môžu zahŕňať geografické pokrytie a/alebo pokrytie obyvateľstva s určitými požiadavkami na minimálnu kvalitu služieb²⁵.

2.3.3. Backhaulové siete

26. Backhaulové siete sú nevyhnutným predpokladom na podporu pevných aj mobilných prístupových sietí. Backhaulové siete môžu byť založené na metalických, optických, mikrovlnných a satelitných riešeniach²⁶.

3. POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI PODĽA ČLÁNKU 106 ODS. 2 ZMLUVY

27. V niektorých prípadoch môžu členské štáty vymedziť poskytovanie služieb širokopásmovej elektronickej komunikácie ako službu všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „SVHZ“) v zmysle článku 106 ods. 2 zmluvy²⁷ a na tomto základe poskytovať verejné financovanie na zavedenie siete na poskytovanie takýchto služieb.
28. V takýchto prípadoch sa opatrenia členských štátov budú posudzovať podľa pravidiel platných pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (ďalej len

²⁴ Mobilné technológie majú od spustenia životný cyklus približne 20 rokov. Niekoľko nasledujúcich verzií sietí 2G (tzv. vylepšené 2G alebo 2.xG) bolo lepších ako samotné 2G. Postupné modernizácie v rámci siete 3G (tzv. verzie 3.xG) mali lepší výkon v porovnaní s 3G. Aj v prípade siete 4G je mobilný komunikačný systém 4,5G vo viacerých aspektoch lepší ako 4G. Sieť 4.5G je výsledkom evolúcie LTE, ktorej dedičstvom je technológia LTE Advanced. Samostatné siete 5G môžu v porovnaní s predchádzajúcimi generáciami ponúknuť výrazné zlepšenie rýchlosti a oneskorenia pri podpore väčšej hustoty pripojených zariadení.

²⁵ Doterajšie povinnosti týkajúce sa pokrytia spojené s niektorými pásmami spektra napríklad vyžadujú v závislosti od typov spektra pokrytie určitého percenta obyvateľstva a/alebo územia a minimálne požiadavky na kvalitu z hľadiska rýchlosti a oneskorenia. Povinnosti týkajúce sa pokrytia majú byť splnené spravidla do piatich rokov od pridelenia príslušného spektra, výnimočne do siedmich rokov.

²⁶ V raných generáciách mobilných telefónov boli backhaulové siete z rádiovkej základňovej stanice do ústredne mobilných telefónov väčšinou zabezpečované mikrovlnným spojením bod – bod. Nasadenie LTE a zavedenie siete 5G viedli k vyšším požiadavkám na backhaulové siete a čoraz väčšiemu využívaniu sietí s optickými vláknami aj na pripojenie základňových staníc.

²⁷ Podľa judikatúry musí podnikom, ktoré sú poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, túto úlohu ukladať právny akt verejného orgánu. Prevádzkovateľ môže byť napríklad poverený poskytovaním SVHZ prostredníctvom udelenia koncesie na poskytovanie služby vo verejnom záujme. Pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. júna 2000, EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA/Komisia, spojené veci T-204/97 a T-270/97, ECLI:EU:T:2000:148, bod 126 a rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. júna 2005, Fred Olsen, SA/Komisia, T-17/02, ECLI:EU:T:2005:218, body 186, 188 a 189.

„balík SVHZ“)²⁸. Tieto usmernenia len ilustrujú vymedzenie SVHZ pri uplatňovaní pravidiel stanovených v balíku SVHZ na širokopásmovú elektronickú komunikáciu na základe špecifik sektora.

29. Členské štáty môžu vymedziť zavedenie a/alebo prevádzku širokopásmovej siete ako SVHZ za týchto podmienok:

- a) projekt musí riešiť zlyhanie trhu, to znamená len v nepripojených oblastiach, kde sa dá preukázať, že súkromní investori nie sú schopní poskytnúť dostatočné širokopásmové pokrytie všetkým používateľom v príslušnom časovom rámci, čím zostáva značná časť obyvateľstva bez pripojenia²⁹. Komisia je toho názoru, že v oblastiach, kde súkromní investori už investovali do širokopásmovej siete (alebo ďalej rozširujú sieť) a už poskytujú konkurenčné služby širokopásmového pripojenia s primeraným pokrytím, vytvorenie paralelnej konkurenčnej širokopásmovej siete financovanej štátom sa nemôže vymedziť ako SVHZ v zmysle článku 106 ods. 2 zmluvy³⁰. Ak však možno preukázať, že súkromní investori nie sú schopní poskytnúť v príslušnom časovom rámci primerané pokrytie³¹ všetkým koncovým používateľom, čím zostane značná časť obyvateľstva bez pripojenia, môže byť podnik poverený vykonávaním SVHZ na zabezpečenie pripojenia pre časť obyvateľstva bez pripojenia, v súlade s pravidlami uplatniteľnými na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme;

²⁸ Balík SVHZ zahŕňa oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci Európskej únie na náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 4), rozhodnutie Komisie z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 7, 11.1.2012, s. 3), oznámenie Komisie – Rámec Európskej únie pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (2011) (Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 15) a nariadenie Komisie (EÚ) č. 360/2012 z 25. apríla 2012 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v prospech podnikov poskytujúcich služby všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 114, 26.4.2012, s. 8). V čase prípravy týchto usmernení Komisia začala postup hodnotenia pravidiel štátnej pomoci pre zdravotné a sociálne služby všeobecného hospodárskeho záujmu (SVHZ) a nariadenia Komisie (EÚ) č. 360/2012.

²⁹ Pri vykonávaní ustanovení týkajúcich sa povinností poskytovať univerzálnu službu stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa ustanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36), môže členský štát navrhnúť povinnosti poskytovať univerzálnu službu a prípadnú náhradu za ne, ak po zohľadnení dostupných výsledkov geografického prieskumu vykonaného v súlade s uvedenou smernicou a prípadných ďalších dôkazov preukáže, že dostupnosť služby primeraného širokopásmového prístupu na internet a hlasových komunikačných služieb, ako sú vymedzené v uvedenej smernici, na pevnom mieste nemožno na jeho vnútroštátnom území alebo v niektorých jeho častiach zaručiť za normálnych obchodných podmienok alebo inými možnými nástrojmi verejnej politiky.

³⁰ Pozri bod 49 oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci Európskej únie na náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Pozri aj bod 154 rozsudku Všeobecného súdu zo 16. septembra 2013, *Colt Télécommunications France/Európska komisia*, T-79/10, ECLI:EU:T:2013:463, a rozhodnutie Komisie C(2016)7005 final zo 7. novembra 2016 vo veci SA.37183 (2015/NN) – Francúzsko – Plan France Très Haut Débit, odôvodnenie 263 (Ú. v. EÚ C 68, 3.3.2017, s. 1).

³¹ Siete, ktoré sa majú brať do úvahy pri posudzovaní potreby SVHZ, by mali byť vždy rovnakej kategórie (v závislosti od úrovne služieb vymedzených ako služba všeobecného hospodárskeho záujmu).

- b) sieť musí ponúkať univerzálne pripojenie pre všetky domácnosti a podniky v cieľovej oblasti. Podpora vzťahujúca sa na pripojenie podnikov nie je dostatočná³²;
 - c) sieť musí byť technologicky neutrálna³³ a musí ponúkať len veľkoobchodné služby³⁴ (s vylúčením maloobchodných služieb)³⁵ a
 - d) poskytovateľ SVHZ musí ponúkať všetky možné formy otvoreného veľkoobchodného prístupu na nediskriminačnom základe, čím podporuje poskytovanie konkurenčných a cenovo dostupných služieb pre koncových používateľov.
30. Ak je poskytovateľ SVHZ zároveň vertikálne integrovaným prevádzkovateľom širokopásmového pripojenia, mali by sa poskytnúť primerané záruky, aby nevznikol konflikt záujmov, nedošlo k nespravodlivej diskriminácii a nevznikli mu žiadne iné skryté nepriame výhody³⁶.

4. POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI PODĽA ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVY

31. Komisia zváži štátnu pomoc na zavádzanie a/alebo používanie širokopásmových elektronických komunikačných sietí zlučiteľných s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy len vtedy, ak pomoc prispeje k rozvoju určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí (prvá podmienka) a ak takáto pomoc nebude nepriaznivo ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom (druhá podmienka).

³² V súlade s bodom 50 oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci Európskej únie na náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Pozri aj rozhodnutie Komisie K(2006)436 v konečnom znení z 8. marca 2006, vec N284/05 – Írsko – Regionálny program širokopásmového pripojenia: Metropolitan Area Networks („MAN“), fázy II a III (Ú. v. EÚ C 207, 30.8.2006, s. 3) a rozhodnutie Komisie K(2007) 3235 v konečnom znení z 10. júla 2007, vec N890/06 – Francúzsko – Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit (Ú. v. EÚ C 218, 18.9.2007, s. 1).

³³ Sieť by mala byť technologicky neutrálna, a teda by mala umožniť záujemcom o prístup využitie ktorejkoľvek disponibilnej technológie na poskytovanie služieb koncovým používateľom v súlade s predpokladanými parametrami verejnej intervencie.

³⁴ Pozri rozhodnutie Komisie C(2016)7005 final zo 7. novembra 2016 vo veci SA.37183 (2015/NN) – Francúzsko – Plan France Très Haut Débit (Ú. v. EÚ C 68, 3.3.2017, s. 1), podľa ktorého prevádzkovateľovi nebolo umožnené poskytovať maloobchodné služby (bod 163 rozhodnutia).

³⁵ Toto obmedzenie je odôvodnené skutočnosťou, že po zavedení širokopásmovej siete poskytujúcej univerzálne pripojenie budú maloobchodní prevádzkovatelia, ktorí fungujú za trhových podmienok, bežne schopní poskytovať koncovým používateľom komunikačné služby za konkurenčné ceny.

³⁶ Takéto záruky by mali zahŕňať najmä povinnosť oddeleného účtovníctva a môžu zahŕňať aj vytvorenie subjektu, ktorý je od vertikálne integrovaného poskytovateľa štrukturálne a právne oddelený. Takýto subjekt by mal mať výhradnú zodpovednosť za plnenie úlohy poskytovať SVHZ, ktorá mu bola zverená.

32. Komisia vo svojom posúdení zlučiteľnosti skúma tieto aspekty:
- a) v rámci prvej podmienky Komisia skúma, či je pomoc určená na uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych činností, a najmä:
 - i) hospodársku činnosť podporovanú opatrením pomoci;
 - ii) stimulačný účinok pomoci v tom, že mení správanie dotknutých podnikov takým spôsobom, že vykonávajú ďalšiu činnosť, ktorú by bez pomoci nevykonávali alebo by ju vykonávali v obmedzenej miere či iným spôsobom alebo na inom mieste;
 - iii) porušenie akéhokoľvek ustanovenia práva Únie v súvislosti s dotknutým opatrením;
 - b) v rámci druhej podmienky Komisia zvažuje pozitívne účinky plánovanej pomoci a negatívne účinky, ktoré môže mať pomoc na vnútorný trh, pokiaľ ide o narušenie hospodárskej súťaže a nepriaznivé účinky na obchod spôsobené pomocou, a najmä:
 - i) pozitívne účinky pomoci;
 - ii) či je pomoc potrebná a zameraná na riešenie situácie, v ktorej môže priniesť podstatné zlepšenie, ktoré samotný trh dosiahnuť nemôže, napríklad nápravou zlyhania trhu alebo riešením obáv v súvislosti so spravodlivým prístupom alebo súdržnosťou;
 - iii) či je pomoc vhodným nástrojom politiky na splnenie cieľa;
 - iv) či je pomoc primeraná a obmedzená na minimum potrebné na dosiahnutie cieľa a či stimuluje dodatočné investície alebo činnosť v príslušnej oblasti;
 - v) či je pomoc transparentná: na meranie a minimalizáciu vplyvu na vnútorný trh musia mať členské štáty, zainteresované strany, široká verejnosť a Komisia ľahký prístup k informáciám o udelenej pomoci;
 - vi) negatívne účinky pomoci na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi.
33. V poslednom kroku Komisia vyváži zistené negatívne účinky opatrenia pomoci na vnútorný trh pozitívnymi účinkami plánovanej pomoci na podporované hospodárske činnosti. Nesplnenie niektorej z podmienok uvedených v bode (32) bude mať za následok vyhlásenie pomoci za nezlučiteľnú s vnútorným trhom.
34. Kroky v posúdení pomoci zo strany Komisie na zavádzanie a používanie širokopásmových elektronických komunikačných sietí sú podrobnejšie uvedené v oddieloch 5, 6, 7 a 8.

5. POMOC NA ZAVÁDZANIE ŠIROKOPÁSMOVÝCH ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKAČNÝCH SIETÍ

35. Komisia považuje trh pevných širokopásmových služieb za oddelený od trhu mobilných širokopásmových služieb³⁷. Pravidlá posúdenia pomoci sa preto môžu líšiť v závislosti od dotknutého trhu.

5.1. Prvá podmienka: uľahčenie rozvoja hospodárskej činnosti

5.1.1. Siete ako sprostredkovatelia hospodárskych činností

36. Členské štáty musia určiť hospodárske činnosti, ktoré sa v dôsledku pomoci uľahčia (ako je zavádzanie pevných sietí na poskytovanie výkonných pevných komunikačných služieb alebo zavádzanie mobilných sietí na poskytovanie vysokovýkonných mobilných hlasových a dátových služieb) a vysvetliť, ako sa podporuje rozvoj týchto činností.
37. Pomoc na zavádzanie pevných sietí a pomoc na zavádzanie mobilných sietí môže uľahčiť rozvoj celého radu hospodárskych činností zvýšením pripojenia a prístupu k elektronickým komunikačným sieťam pre občanov, podniky a orgány verejnej správy. Takáto pomoc môže uľahčiť rozvoj hospodárskych činností v oblastiach, v ktorých sa takéto činnosti buď nevyskytovali, alebo boli zabezpečené len na úrovni, ktorá by primerane neuspokojila potreby spotrebiteľov.

5.1.2. Stimulačný účinok

38. Pomoc možno považovať za prínos k rozvoju hospodárskej činnosti iba v prípade, ak má stimulačný účinok.
39. Pomoc má stimulačný účinok, ak podnecuje príjemcu, aby zmenil svoje správanie smerom k rozvoju určitej hospodárskej činnosti podporovanej pomocou, ktorú by bez udelenia pomoci nevykonával v rovnakom časovom rámci alebo by ju vykonával len v obmedzenej miere či iným spôsobom alebo na inom mieste.
40. Pomoc nesmie slúžiť ako dotácia na náklady na činnosť, ktorú by podnik vykonával v každom prípade, a nesmie slúžiť na kompenzáciu bežného podnikateľského rizika hospodárskej činnosti³⁸.
41. Preukázanie stimulačného účinku pomoci na zavádzanie pevných alebo mobilných sietí zahŕňa overenie prostredníctvom mapovania a verejnej konzultácie, ako je opísané v oddieloch 5.2.2.4.1 a 5.2.2.4.2, či zainteresované strany v príslušnom časovom rámci investovali alebo plánujú investovať do pevných alebo mobilných sietí

³⁷ Ak sú náklady na zavedenie pevnej siete veľmi vysoké, môže sa ako alternatíva pevnej siete použiť vysokovýkonná mobilná sieť. Medzi týmito dvoma technológiami sú však naďalej značné kvalitatívne rozdiely. Mobilné siete na rozdiel od pevných sietí umožňujú koncovým používateľom pohybovať sa počas komunikácie (napríklad v aute). Pevné siete na druhej strane ponúkajú vyšší stupeň stability a bezpečnosti najmä pri prenose dát. Koncoví používatelia v súčasnosti zvyčajne používajú obe technológie ako doplnky, a nie náhrady.

³⁸ Pozri rozsudok Súdneho dvora z 13. júna 2013, HGA a i./Komisia, C-630/11 P až C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, bod 104.

v cieľovej oblasti. Ak by sa podobná investícia v oblasti uskutočnila aj bez pomoci, možno dospieť k záveru, že pomoc nemá stimulačný účinok. Ak sa napríklad na prevádzkovateľa vzťahujú zákonné povinnosti, ako sú povinnosti zabezpečiť určité pokrytie cieľovej oblasti v súlade s povinnosťami týkajúcimi sa pokrytia a kvality služieb, ktoré sú spojené s právami na využívanie určitého rádiového frekvenčného spektra na mobilné zavádzanie, štátnu pomoc nemožno poskytnúť na splnenie takýchto povinností, keďže pravdepodobne nebude mať stimulačný účinok, a teda pravdepodobne nebude zlučiteľná s vnútorným trhom. Štátna pomoc sa však môže udeliť na poskytovanie kvalitnej služby nad rámec požiadaviek stanovených v takýchto povinnostiach.

5.1.3. Súlad s inými ustanoveniami práva Únie

42. Ak opatrenie štátnej pomoci, s ním spojené podmienky (vrátane metódy financovania, ak je táto metóda neoddeliteľnou súčasťou opatrenia pomoci) alebo činnosť, ktorá sa ním financuje, predstavujú porušenie ustanovenia alebo všeobecných zásad práva EÚ, nemožno pomoc vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom³⁹. To môže byť prípad opatrení pomoci, keď je poskytnutie pomoci podmienené povinnosťou príjemcu mať sídlo alebo byť usadený v príslušnom členskom štáte, alebo podriaďiť pomoc ustanoveniam, ktoré ju priamo alebo nepriamo podmieňujú pôvodom výrobkov alebo zariadení, ako sú požiadavky, aby príjemca nakupoval domáce výrobky.

5.2. Druhá podmienka: opatrenie pomoci nesmie neprípustne ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom

5.2.1. Pozitívne účinky pomoci

43. Členské štáty musia opísať, či bude mať pomoc pozitívne účinky a ak áno, tak aké.
44. Členské štáty sa môžu rozhodnúť navrhnuť opatrenia štátnej pomoci, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov digitálnej politiky Únie, a konkrétnejšie k zmenšeniu „digitálnej priepasti“. Môžu sa rozhodnúť intervenovať s cieľom vyrovnať sociálne alebo regionálne nerovnosti alebo dosiahnuť ciele rovnosti, to znamená ako spôsob zlepšenia prístupu k základným prostriedkom komunikácie a účasti v spoločnosti, čím sa zlepši sociálna a územná súdržnosť. Okrem toho sa členské štáty môžu rozhodnúť navrhnuť opatrenia štátnej pomoci, ktoré prispievajú aj k podpore dosiahnutia cieľov zelenej dohody Únie a k podpore udržateľných ekologických investícií vo všetkých sektoroch.

5.2.2. Potreba štátnej intervencie

45. Štátna pomoc sa musí zameriavať na situácie, v ktorých môže pomoc priniest zásadné zlepšenie, ktoré sa nedosiahne len prostredníctvom samotného trhu.
46. Z ekonomického hľadiska, pokiaľ ide o hustotu obyvateľstva, je zavedenie širokopásmových sietí vo všeobecnosti rentabilnejšie v oblastiach, kde je potenciálne vyšší a koncentrovanejší dopyt, teda v husto obývaných oblastiach. Z dôvodu vysokých fixných nákladov investície sa jednotkové náklady výrazne zvyšujú s poklesom hustoty obyvateľstva. Preto platí, že ak sa zavádzajú na základe komerčného hľadiska, majú širokopásmové siete tendencie rentabilne pokryť len časť

³⁹ Rozsudok Súdneho dvora z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, bod 44.

obyvateľstva. Opatrenia štátnej pomoci môžu za určitých podmienok korigovať zlyhanie trhu, čím sa zvýši efektívnosť jeho fungovania a podnikti sa konkurencieschopnosť.

47. Zlyhanie trhu nastane vtedy, ak trhy odkázané samy na seba nedokážu bez verejnej intervencie zabezpečiť účinný výsledok pre spoločnosť. K tomu môže dôjsť napríklad v prípade, že sa neuskutočnili niektoré investície, aj keď hospodársky prínos pre spoločnosť prevažuje nad nákladmi⁴⁰. V takých prípadoch môže mať poskytnutie štátnej pomoci pozitívne účinky a celková účinnosť sa môže zvýšiť zmenou hospodárskej motivácie zainteresovaných strán.
48. V sektore pevného a mobilného pripojenia je jedna forma zlyhanie trhu spojená s pozitívnymi vedľajšími účinkami, ktoré účastníci trhu neinternalizujú. Dostupnosť pevných a mobilných sietí napríklad pripravuje cestu na poskytovanie ďalších služieb a na inovácie. Celkové prínosy budú pravdepodobne vyššie ako hospodárske prínosy, ktoré vytvárajú pre investorov siete. Výsledok trhu by teda viedol k nedostatočným súkromným investíciám do pevných a mobilných sietí.
49. Okrem toho, ak trhy prinášajú efektívne výsledky, ale tieto výsledky sa považujú za neuspokojivé z hľadiska politiky súdržnosti, opatrenia štátnej pomoci môžu byť potrebné na vyrovnanie sociálnych alebo regionálnych nerovností s cieľom dosiahnuť žiaducejšie, vyrovnanejšie výsledky na trhu. Predovšetkým dobre ciele štátna intervencia v oblasti širokopásmového pripojenia môže prispieť k zmenšeniu digitálnej priepasti⁴¹.
50. Zlyhanie trhu sa môže preukázať aj v prípade, ak existujúca sieť neposkytuje občanom alebo obchodným koncovým používateľom optimálnu ponuku služieb, pokiaľ ide o pomer medzi cenou a kvalitou⁴². Môže ísť o prípad, keď určitým kategóriám používateľov nemusia byť poskytované primerané služby alebo, najmä pri neexistencii regulovaných sadzieb pre veľkoobchodný prístup, maloobchodné ceny môžu byť vyššie ako ceny účtované za rovnaké služby ponúkané v konkurenčnejších, ale inak porovnateľných oblastiach alebo regiónoch členského štátu. Ak sú okrem toho len malé vyhliadky, že na trh vstúpia alternatívni prevádzkovatelia alebo že budú poskytovať služby v danej oblasti, mohlo by byť vhodné financovanie alternatívnej siete.
51. Ak by sa však štátna pomoc na zavádzanie pevných alebo mobilných sietí použila v oblastiach, v ktorých by sa účastníci trhu za normálnych okolností rozhodli investovať alebo v ktorých už investovali, mohlo by to v prvom rade výrazne oslabiť

⁴⁰ Skutočnosť, že konkrétny podnik nemusí byť schopný vykonať určitý projekt bez pomoci, však nutne neznamená, že došlo k zlyhaniu trhu. Rozhodnutie podniku neinvestovať do projektu s nízkou návratnosťou nemusí napríklad poukazovať na zlyhanie trhu, ale skôr na dobre fungujúci trh.

⁴¹ Hoci je niekoľko dôvodov vzniku tejto „digitálnej priepasti“, existencia primeranej širokopásmovej infraštruktúry je nevyhnutným predpokladom na umožnenie pripojenia a odstránenie rozdielov. Stupeň urbanizácie je dôležitým faktorom pre prístup k informačným a komunikačným technológiám a ich využívanie. Prenikanie internetu môže byť stále nižšie v riedko obývaných oblastiach Únie.

⁴² Ak členské štáty usúdia, že to je dôvod na intervenciu, Komisia preskúma, či členský štát môže jasne a pomocou overiteľných skutočností preukázať, že potreby koncových používateľov nie sú splnené. Dá sa to dokázať prostredníctvom spotrebiteľského prieskumu, nezávislej štúdie atď.

motiváciu komerčných investorov investovať. Na zdôvodnenie štátnej intervencie v určitom kontexte nestačí samotná existencia zlyhania trhu. Štátna pomoc môže byť zameraná len na zlyhanie trhu, ktoré neriešia iné politiky a opatrenia⁴³, napríklad regulačné povinnosti týkajúce sa účinného a efektívneho využívania rádiového frekvenčného spektra vrátane povinností týkajúcich sa pokrytia a kvality služieb spojených s právami na používanie rádiového frekvenčného spektra.

5.2.2.1. Existencia zlyhania trhu v súvislosti s pevnými prístupovými sieťami

52. Pomoc môže priniesť podstatné zlepšenie, ktoré nezabezpečí samotný trh, v oblastiach, kde nie je zavedená pevná sieť alebo kde nie je dôveryhodne naplánované jej zavedenie v príslušnom časovom rámci, ktoré môže uspokojiť potreby koncových používateľov. V súčasnej fáze vývoja trhu a vzhľadom na určené potreby koncových používateľov⁴⁴ sa môže zlyhanie trhu preukázať, ak trh neposkytuje a pravdepodobne ani nebude poskytovať koncovým používateľom pripojenie s rýchlosťou sťahovania 1 Gb/s. Rýchlosť odosielania sa stáva čoraz relevantnejšou, aby sa zaručil prístup používateľa k množstvu služieb. Zlyhanie trhu sa preto môže preukázať aj neprítomnosťou (a nepravdepodobným poskytovaním zo strany trhu v príslušnom časovom rámci) pripojenia s rýchlosťou odosielania 200 Mb/s⁴⁵. V priebehu desaťročia sa zlyhanie trhu môže preukázať⁴⁶ aj v prípade, keď trh neuspokojuje a pravdepodobne ani neuspokojí určené potreby koncových používateľov zvýšiť rýchlosť odosielania⁴⁷ až na 1 Gb/s (pozri oddiel 5.2.3.1.4).
53. Vyžaduje sa dôkladné posúdenie, aby sa overilo, do akej miery je súkromný sektor schopný uspokojiť potreby koncových používateľov vlastnými prostriedkami.
54. Na posúdenie zlyhania trhu sa rozlišuje medzi typmi cieľových oblastí. Oblasti intervencie sú klasifikované ako biele, šedé alebo čierne oblasti, v závislosti od prítomnosti ultrarýchlych sietí.

5.2.2.1.1. Biele oblasti

55. Biele oblasti sú tie, v ktorých neexistuje žiadna ultrarýchla širokopásmová sieť a je málo pravdepodobné, že by tam vznikla v príslušnom časovom rámci.

⁴³ Administratívne a regulačné opatrenia sú vo všeobecnosti menej rušivé a mali by sa zväžiť pred intervenciami v oblasti štátnej pomoci.

⁴⁴ Sonia Strube Martins, Christian Wernick; *Telecommunication policy journal* 45 (2021): *Regional differences in residential demand for very high bandwidth broadband internet in 2025* (Regionálne rozdiely v dopyte domácností po širokopásmovom internete s veľmi vysokou šírkou pásma v roku 2025).

⁴⁵ Širokopásmové siete zvyčajne poskytujú vyššiu rýchlosť sťahovania ako rýchlosť odosielania. Typické rýchlosti odosielania sa pohybujú v rozmedzí 10 % až 30 % rýchlosti sťahovania.

⁴⁶ Preukázanie potreby vylepšenej rýchlosti odosielania znamená, že členský štát poskytne spoľahlivé dôkazy z overiteľných zdrojov, napríklad z prieskumov potrieb koncových používateľov, štúdií o profile koncových používateľov a vývoji tokov, stratégií inteligentnej špecializácie atď.

⁴⁷ Vylepšená rýchlosť odosielania znamená rýchlosť odosielania, ktorá dosahuje viac ako 30 % a až 100 % rýchlosti sťahovania.

5.2.2.1.2. Šedé oblasti

56. Šedé oblasti sú tie, v ktorých je prítomná alebo dôveryhodne naplánovaná jedna ultrarýchla sieť v príslušnom časovom rámci. Samotná existencia jednej ultrarýchlej siete⁴⁸ nevyhnutne neznamená, že neexistuje žiadne zlyhanie trhu.
57. Zlyhanie trhu sa môže preukázať, ak existujúca alebo dôveryhodne plánovaná ultrarýchla sieť nedokáže poskytnúť rýchlosť sťahovania aspoň 1 Gb/s a rýchlosť odosielania 200 Mb/s⁴⁹.

5.2.2.1.3. Zmiešané oblasti (biela a šedá)

58. Navrhovaná intervencia by v zásade mala byť vypracovaná tak, aby celá cieľová oblasť bola buď biela alebo šedá.
59. Z dôvodu efektívnosti si však členské štáty môžu vybrať cieľové oblasti, ktoré sú čiastočne biele a čiastočne šedé. Ak sa niektorým občanom a obchodným používateľom už poskytujú primerané služby v cieľovej oblasti (alebo sa budú poskytovať v príslušnom časovom rámci), je potrebné zabezpečiť, aby verejná intervencia neviedla k neprimeranému prebudovaniu existujúcej siete. Tomu sa dá predísť, ak sa verejná intervencia obmedzí len na opatrenia na „odstraňovanie nedostatkov“. Ak členské štáty môžu preukázať, že obmedzené prebudovanie existujúcej siete je primerané a nespôsobuje neprimerané narušenie hospodárskej súťaže, verejná intervencia sa môže uskutočniť⁵⁰. Prebudovanie musí byť obmedzené na najviac 10 % všetkých priestorov v cieľovej oblasti⁵¹. V takýchto situáciách sa na účely posúdenia verejnej intervencie bude celá cieľová oblasť považovať za „bielu“ (to znamená, že aj tu platia podmienky, ktoré sa vzťahujú na biele oblasti).

⁴⁸ Situácia hospodárskej súťaže sa posudzuje na základe počtu existujúcich prevádzkovateľov siete. V rozhodnutí Komisie K(2011) 7285 v konečnom znení z 19. októbra 2011, vec N 330/2010 – Francúzsko – Programme national «Très Haut Débit» – Volet B (Ú. v. EÚ C 364, 14.12.2011, s. 2), bolo vysvetlené, že pri existencii niekoľkých maloobchodných prevádzkovateľov na jednej sieti (vrátane uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu – LLU) sa územie nestáva čiernou oblasťou, ale zostáva šedou oblasťou, lebo sa v nej nachádza iba jedna sieť.

⁴⁹ Zatiaľ čo rýchlosť sťahovania a odosielania je v súčasnosti najrelevantnejším parametrom kvality služby, niektorí používatelia alebo poskytovatelia určitých služieb si môžu okrem rýchlosti čoraz viac vyžadovať špecifické vlastnosti (ako je oneskorenie alebo jitter), ktoré by sa mohli zohľadniť pri odôvodňovaní existencie zlyhania trhu.

⁵⁰ Členský štát musí preukázať, že prebudovanie zabezpečuje výrazné zníženie výšky štátnej pomoci, ktorá je potrebná pre cieľovú oblasť (vrátane toho, že príjmy zo šedej oblasti sa použijú na pokrytie bielej oblasti, čím sa výrazne zmenší medzera vo financovaní). Napríklad v rozsahu, v akom sa príjmy z pripojení zohľadňujú pri výpočte medzery vo financovaní (teda nie sú relevantné pre čisto veľkoobchodné siete), verejná intervencia poskytujúca pripojenie pre priestory na konci ulice by mohla byť nákladná, ak by v záujme zabránenia neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže nebolo povolené k nej pripojiť žiadne ďalšie priestory, ktorými táto nová dotovaná sieť prechádza (aj keď cez tieto domácnosti už prechádza iná sieť), pretože by to znížilo očakávané výnosy prevádzkovateľa, čím by sa zväčšila medzera vo financovaní.

⁵¹ Výška štátnej pomoci musí zohľadňovať príjmy z priestorov dotknutých prebudovaním, aby sa predišlo nadmernej náhrade pri výpočte medzery vo financovaní.

5.2.2.1.4. Čierne oblasti

60. Čierne oblasti sú tie, v ktorých sa nachádzajú alebo sú dôveryhodne plánované aspoň dve nezávislé⁵² ultrarýchle siete. V takýchto oblastiach sa širokopásmové služby zvyčajne poskytujú za konkurenčných podmienok (hospodárska súťaž založená na infraštruktúre)⁵³. Zlyhanie trhu sa môže preukázať, ak žiadna z existujúcich sietí nedokáže poskytnúť rýchlosť sťahovania 1 Gb/s a rýchlosť odosielania 200 Mb/s a ak sa žiadny z existujúcich poskytovateľov nezaviaže v príslušnom časovom rámci zmodernizovať svoju sieť na tieto rýchlosti⁵⁴.
61. Ak je možné modernizovať aspoň dve nezávislé existujúce siete tak, aby poskytovali rýchlosť sťahovania 1 Gb/s⁵⁵, možno predpokladať, že s rastúcim dopytom po vyšších rýchlostiach povedie hospodárska súťaž k včasnej modernizácii na rýchlosť sťahovania 1 Gb/s a rýchlosť odosielania 200 Mb/s. Štátna podpora na vybudovanie ďalšej širokopásmovej siete s porovnateľnými vlastnosťami bude mať v zásade za následok neprijateľné narušenie hospodárskej súťaže a vytlačenie súkromných investorov⁵⁶.

5.2.2.2. Existencia zlyhania trhu v súvislosti s mobilnými prístupovými sieťami

62. Komisia sa domnieva, že k zlyhaniu trhu dochádza v oblastiach, kde nie je zavedená mobilná sieť alebo kde nie je dôveryhodne naplánované jej zavedenie v príslušnom časovom rámci⁵⁷, ktoré môže uspokojiť potreby koncových používateľov.
63. Súčasné a budúce aplikácie sa čoraz viac spoliehajú na výkonné mobilné siete, ktoré sú dostupné na širokom zemepisnom základe⁵⁸. Koncoví používatelia potrebujú

⁵² Rovnaká spoločnosť môže v tej istej oblasti prevádzkovať oddelené siete (napr. pevné a pevné bezdrôtové), ale tým sa nezmení „farba“ danej oblasti. Rovnako sa farba oblasti nezmení, aj keď sú k dispozícii dve siete prevádzkované rôznymi spoločnosťami patriacimi do tej istej skupiny.

⁵³ Ak je prítomná len jedna sieť, oblasť sa bude považovať za šedú, a to aj v prípade, ak túto sieť využívajú prostredníctvom uvoľneného prístupu (LLU) viacerí alternatívni prevádzkovatelia. Pozri aj rozhodnutie Komisie K(2011) 7285 v konečnom znení z 19. októbra 2011, vec N 330/2010 – Francúzsko – Programme national «Très Haut Débit» – Volet B (Ú. v. EÚ C 364, 14.12.2011, s. 2).

⁵⁴ Bez ohľadu na preukázanú potrebu zvýšenej rýchlosti odosielania nie je možná žiadna intervencia, ak sú v oblasti aspoň dve siete, ktoré je možné modernizovať tak, aby poskytovali rýchlosť odosielania aspoň 1 Gb/s.

⁵⁵ Sieť má možnosť nadstavby na poskytovanie rýchlosti sťahovania 1 Gb/s vtedy, ak môže poskytovať rýchlosť sťahovania 1 Gb/s na základe obmedzených investícií, ako je napríklad modernizácia aktívneho zariadenia.

⁵⁶ Pozri rozhodnutie Komisie K(2006) 3226 v konečnom znení z 19. júla 2006, vec C 35/05 (ex N 59/05) – Holandsko – Širokopásmová sieť v Appingedame (Ú. v. EÚ L 86, 27.3.2007, s. 1). V tomto rozhodnutí Komisia poznamenala, že konkurenčné sily konkrétneho trhu neboli náležite vzaté do úvahy. Predovšetkým skutočnosť, že holandský trh širokopásmového pripojenia je rýchlo sa rozvíjajúci trh, na ktorom poskytovatelia služieb elektronickej komunikácie vrátane prevádzkovateľov káblových rozvodov a poskytovateľov internetových služieb boli v procese zavádzania vysokorýchlostných širokopásmových služieb bez akejkoľvek štátnej podpory.

⁵⁷ Pozri napríklad rozhodnutie Komisie C(2021) 3492 final z 21. mája 2021, vec SA.58099 (2021/N) – Nemecko – Mobilná komunikácia Meklenbursko – Predpomoransko (Ú. v. EÚ C 260, 2.7.2021).

mobilitu pri komunikácii, ale aj prístup k informáciám na cestách. Očakáva sa rozvoj nových foriem hospodárskej činnosti, ktoré si vyžadujú bezproblémový online prístup k dátovým aj hlasovým mobilným službám. Keďže hospodárske činnosti a nové mobilné služby sa časom rozvíjajú, mobilná sieť musí poskytovať čoraz vyšší výkon. Chýbajúce alebo nedostatočné mobilné pripojenie môže byť škodlivé pre určité hospodárske činnosti, ako sú priemyselné a poľnohospodárske činnosti, činnosti cestovného ruchu alebo prepojená mobilita, alebo môže predstavovať bezpečnostné riziko pre občanov⁵⁹. Môže to byť najmä prípad odľahlých regiónov, oblastí s nízkou hustotou obyvateľstva alebo neobývaných oblastí.

64. V oblasti, kde je už zavedená aspoň jedna mobilná sieť alebo sa jej zavedenie dôveryhodne plánuje v príslušnom časovom rámci, by verejná podpora na vybudovanie novej mobilnej siete mohla narušiť dynamiku trhu.
65. Verejnú podporu na zavedenie mobilnej siete v takejto oblasti možno považovať za potrebnú len vtedy, ak možno kumulatívne preukázať, že existujúca alebo plánovaná mobilná sieť neposkytuje koncovým používateľom dostatočnú kvalitu služieb na uspokojenie ich vyvíjajúcich sa potrieb a verejná podpora primerane napraviť zistené zlyhanie trhu, čím sa dosiahne významné zlepšenie, ktoré trh nemôže poskytnúť⁶⁰. Obmedzené kapacity existujúcich alebo plánovaných mobilných sietí môžu byť spôsobené napríklad nedostatočnou hustotou antén, špecifickou šírkou pásma spektra alebo vlastnosťami aktívnych zariadení⁶¹.
66. Zlyhanie trhu teda môže nastať v prítomnosti siete 4G alebo dokonca 5G, ak takáto sieť neposkytuje a pravdepodobne ani nebude poskytovať koncovým používateľom dostatočnú kvalitu služieb na uspokojenie ich vyvíjajúcich sa potrieb.
67. Nové formy hospodárskej činnosti a služieb si budú vyžadovať bezproblémový online prístup (napríklad pre pripojenú a automatizovanú mobilitu pozdĺž dopravných ciest) a okrem určitých minimálnych rýchlostí a kapacity aj ďalšie špecifické vlastnosti, ako je nižšie oneskorenie, virtualizácia siete alebo kapacita pripojenia viacerých

⁵⁸ Pozri aj oznámenie o gigabitovej spoločnosti, v ktorom sa určujú aplikácie potrebné pre automobilové, dopravné, výrobné a zdravotnícke odvetvie, ako aj pre novú generáciu bezpečnostných a pohotovostných služieb (napríklad pripojená a automatizovaná jazda, operácie na diaľku, precízne poľnohospodárstvo).

⁵⁹ V článku 26 ods. 5 smernice o univerzálnej službe sa prevádzkovateľom elektronických komunikácií ukladá povinnosť sprístupniť informácie o tom, kde sa volajúci nachádza, hneď ako orgán spracúvajúci tiesňové volania dané volanie prijme. Od 21. decembra 2020 je na základe článku 109 kódexu EECC povinné sprístupniť najvhodnejšiemu stredisku tiesňového volania nielen informácie o polohe získané zo siete, ale aj presnejšie informácie získané z mobilného telefónu.

⁶⁰ Pozri napríklad rozhodnutie Komisie C(2020) 8939 final zo 16. decembra 2020, vec SA.54684 – Nemecko – Zavedenie vysokokapacitnej mobilnej infraštruktúry v Brandenbursku (Ú. v. EÚ C 60, 19.2.2021, s. 2), a rozhodnutie Komisie C(2021) 1532 final z 10. marca 2021, vec SA.56426 – Nemecko – Zavedenie vysokovýkonnej mobilnej infraštruktúry v Dolnom Sasku (Ú. v. EÚ C 144, 23.4.2021, s. 2), Rozhodnutie Komisie C(2021) 3565 final z 25. mája 2021, vec SA.59574 – Nemecko – Zavedenie vysokovýkonnej mobilnej infraštruktúry v Nemecku (zatiaľ neuverejnené).

⁶¹ V súčasnosti si povinnosti týkajúce sa pokrytia zvyčajne vyžadujú poskytovanie rýchlosti sťahovania v rozsahu 30 Mb/s až 100 Mb/s. Oblasti, v ktorých sa poskytujú takéto vyššie rýchlosti, pravdepodobne nebudú v súčasnej situácii a pri súčasnom vývoji trhu vystavené zlyhaniu trhu. Ide však o trh, na ktorom sa potreby koncových používateľov rýchlo vyvíjajú. Najmodernejšie mobilné siete v Európe v súčasnosti dokážu poskytovať rýchlosť sťahovania 150 Mb/s a rýchlosť odosielania 50 Mb/s – Usmernenia orgánu BEREC o sieťach s veľmi vysokou kapacitou – BoR (20) 165.

terminálov v priemyselnom alebo poľnohospodárskom kontexte. V takýchto situáciách môže byť napriek prítomnosti mobilnej siete potrebná verejná podpora na riešenie konkrétnych zlyhaní trhu súvisiacich so zistenými prípadmi použitia.

68. V zásade nemožno poskytnúť štátnu pomoc na zavedenie mobilnej siete ani v prípade zlyhania trhu, ak je zavedenie takejto siete súčasťou plnenia povinností spojených s pridelovaním spektra. Štátna pomoc sa však môže udeliť na poskytovanie dodatočnej kvality služieb potrebnej na splnenie preukázaných potrieb koncových používateľov, ktoré presahujú rámec toho, čo sa už vyžaduje na splnenie takýchto povinností. Takáto pomoc môže pokryť iba dodatočné náklady potrebné na zabezpečenie zvýšenej kvality siete.
69. Ak v danej oblasti existuje alebo bude v príslušnom časovom rámci existovať aspoň jedna mobilná sieť poskytujúca služby uspokojujúce vyvíjajúce sa potreby koncových používateľov (pozri body (63), (65) a (67)), verejná podpora ďalšej mobilnej siete s ekvivalentnými schopnosťami by v zásade mala viesť k neprijateľnému narušeniu hospodárskej súťaže a vytláčaniu súkromných investícií. Ak nebude jasne preukázané zlyhanie trhu, Komisia bude takéto opatrenia posudzovať negatívne.

5.2.2.3. Existencia zlyhania trhu v súvislosti s backhaulovými sieťami

70. Backhaulová sieť je nevyhnutným predpokladom pre zavedenie prístupových sietí. Backhaulové siete majú potenciál stimulovať hospodársku súťaž v prístupových oblastiach v prospech všetkých prístupových sietí a technológií. Výkonná backhaulová sieť môže stimulovať súkromné investície na pripojenie koncových užívateľov za predpokladu, že backhaulová sieť zabezpečí prístup za otvorených, transparentných a nediskriminačných podmienok všetkým prevádzkovateľom a technológiám. Verejné financovanie backhaulových sietí je vo všeobecnosti opatrením, ktoré podporuje hospodársku súťaž a investície, keďže umožňuje prevádzkovateľom tretích strán zaviesť prístupové siete a ponúkať služby pripojenia koncovým používateľom.
71. Keďže backhaulové siete prenášajú tok rôznych pevných a/alebo mobilných prístupových sietí, vyžadujú si výrazne vyššiu prenosovú kapacitu ako jednotlivé prístupové siete. Pri zohľadnení súčasných potrieb koncových používateľov, prebiehajúcej rýchlej modernizácie prístupových sietí so stále rastúcimi požiadavkami na prenos dát a zvyšujúceho sa výkonu každej novej mobilnej generácie musia backhaulové siete zabezpečiť výrazné zvýšenie požadovanej kapacity. V súčasnej fáze technologického vývoja možno takýto nárast dopytu po kapacite riešiť pomocou backhaulových sietí na báze optických vlákien alebo iných technológií, ktoré sú schopné poskytovať rovnakú úroveň výkonu a spoľahlivosti ako backhaulové siete na báze optických vlákien.
72. Pokiaľ ide o backhaulovú sieť, zlyhanie trhu môže nastať, ak neexistuje žiadna backhaulová sieť alebo ak existujúca alebo plánovaná backhaulová sieť nie je na báze optických vlákien alebo iných technológií, ktoré sú schopné poskytnúť rovnakú úroveň výkonu a spoľahlivosti ako optické vlákna⁶².

⁶² Aby sa backhaulová sieť nestala prekážkou, môže byť potrebné zvýšiť jej kapacitu súbežne so zavedením výkonnejších prístupových sietí. Chorvátsko napríklad navrhlo štátnu intervenciu na svojom vnútroštátnom backhaulovom trhu, ktorý sa vyznačoval kapacitnými obmedzeniami. To viedlo k vysokým cenám na odberateľskom trhu. Súčasný prevádzkovateľ backhaulovej siete nebol ochotný investovať do zvýšenia

5.2.2.4. Nástroje na určenie existencie zlyhania trhu

73. Na určenie oblastí zlyhania trhu musia členské štáty na základe podrobného mapovania (pozri oddiel 5.2.2.4.1) a verejnej konzultácie (pozri oddiel 5.2.2.4.2) určiť, či sú v danej oblasti zavedené pevné alebo mobilné siete, alebo či sa ich zavedenie dôveryhodne plánuje v príslušnom časovom rámci.

5.2.2.4.1. Podrobné mapovanie a analýza pokrytia

74. Členské štáty musia prostredníctvom mapovania určiť, na ktoré zemepisné oblasti sa bude vzťahovať príslušné opatrenie pomoci. Komisia považuje metodiku opísanú v oddiele 3 (pre pevné prístupové siete) a v oddiele 4 (pre mobilné a pevné bezdrôtové prístupové siete) prílohy I za najpresnejšiu metódu mapovania. Členské štáty môžu navrhnúť použitie alternatívnych metód k metódam, ktoré sú opísané v týchto dvoch oddieloch, za predpokladu, že sú v súlade s odôvodneniami 4, 5, 9, 10 a 12 oddielu 2, sú riadne odôvodnené a zahŕňajú odôvodnené stanovisko vnútroštátneho regulačného orgánu podporujúce použitie navrhovanej alternatívnej metodiky.
75. Členské štáty majú značnú voľnosť pri vymedzení cieľových oblastí. Vyzývajú sa však, aby pri vymedzení príslušných oblastí zohľadnili hospodárske, geografické a sociálne podmienky. Veľkosť cieľových oblastí môže napríklad zohrávať úlohu vo výsledku súťažného výberového konania, keďže oblasti, ktoré sú príliš malé, nemusia účastníkom trhu poskytovať dostatočné ekonomické stimuly, aby sa uchádzali o pomoc, zatiaľ čo oblasti, ktoré sú príliš veľké, môžu znamenať horší výsledok výberového konania, pokiaľ ide o hospodársku súťaž. Vymedzenie viacerých menších oblastí, ktoré by viedlo k zorganizovaniu viacerých výberových konaní, by umožnilo rôznym potenciálnym podnikom využívať štátnu pomoc, čím by sa predišlo skutočnosti, že by opatrenie ďalej posilnilo postavenie jedného (možno už dominantného) prevádzkovateľa na trhu.
76. Dôrazne sa odporúča konzultácia s vnútroštátnym regulačným orgánom, ako je uvedené v oddiele 5.2.3.5.

5.2.2.4.2. Verejná konzultácia

77. Členské štáty musia uverejniť, a to aj na vhodnom verejne dostupnom webovom sídle na vnútroštátnej úrovni⁶³, hlavné vlastnosti opatrenia a zoznam cieľových oblastí určených v rámci mapovania⁶⁴.

kapacity. Keďže tento problém nedokázal vyriešiť vnútroštátny regulačný orgán, Komisia, ktorá dospela k názoru, že dominantné postavenie sa stalo prekážkou predstavujúcou zlyhanie trhu, schválila schému štátnej pomoci na investície do infraštruktúry optických backhaulových sietí. Rozhodnutie Komisie C(2016) 436 final z 25. januára 2016, vec SA.38626 – Chorvátsko – Národný plán širokopásmového pripojenia (Ú. v. EÚ C 104, 18.3.2016, s. 1).

⁶³ Listy známym dodávateľom nespĺňajú požiadavky verejnej konzultácie, ktorá má zabezpečiť otvorenosť a transparentnosť voči všetkým zainteresovaným stranám v záujme právnej istoty.

⁶⁴ Tieto informácie by mali okrem iného zahŕňať: zoznam cieľových oblastí a ich farby na základe mapovania, trvanie opatrenia, rozpočet, zdroje verejného financovania, určenie príslušného časového rámca, kritériá vhodnosti vrátane kvality poskytovaných služieb (rýchlosť odosielania a sťahovania poskytovaných služieb), prahové hodnoty pre intervenciu (t. j. rýchlosť odosielania a sťahovania služieb, ktoré môžu byť opatrením prebudované), požiadavky na veľkoobchodný prístup a tvorbu cien alebo metodiku tvorby cien.

78. Verejná konzultácia musí obsahovať výzvu pre zainteresované strany, aby sa vyjadrili k opatreniu a predložili podložené informácie týkajúce sa ich sietí zavedených alebo dôveryhodne plánovaných na zavedenie v cieľovej oblasti v príslušnom časovom rámci⁶⁵.
79. Pri zvažovaní budúceho časového rámca na zavedenie podporovanej siete musia členské štáty vziať do úvahy všetky aspekty, pri ktorých možno odôvodnene očakávať, že budú mať vplyv na trvanie zavádzania novej siete (t. j. čas potrebný na výberové konanie, možné právne kroky a výzvy, čas na získanie prístupových práv a povolení, iné povinnosti vyplývajúce z vnútroštátnych právnych predpisov a regulácie atď.).
80. Dôveryhodné investičné plány sa musia pri verejnej konzultácii zohľadniť len v prípade, ak by samy o sebe poskytovali podobné výsledky ako predpokladaná sieť financovaná štátom.
81. Verejná konzultácia musí v maximálnej možnej miere zabezpečiť rovnakú úroveň podrobnosti ako mapovanie a mala by sa vykonávať v súlade s postupom stanoveným v prílohe I⁶⁶, pričom sa zohľadnia vysvetlenia v odôvodnení (74).
82. Bez ohľadu na to, či sa pri mapovaní už mohli zozbierať informácie o budúcich investičných plánoch, výsledok mapovania sa musí vždy overiť vo verejnej konzultácii. Je to potrebné, aby sa minimalizovalo možné neprimerané narušenie hospodárskej súťaže s existujúcimi poskytovateľmi a tými, ktorí už majú dôveryhodné investičné plány v príslušnom časovom rámci.
83. Verejná konzultácia musí trvať najmenej 30 dní. Od skončenia verejnej konzultácie má členský štát jeden rok na začatie výberového konania alebo vykonávania projektu pre modely priamych investícií. Ak členský štát nezačne výberové konanie alebo vykonávanie do jedného roka, musí uskutočniť novú verejnú konzultáciu.
- 5.2.2.4.3. Najlepšie postupy⁶⁷: posúdenie plánov súkromných investícií vo verejnej konzultácii
84. Existuje riziko, že samotné „prejavenie záujmu“ o budúce plány súkromných investícií v cieľovej oblasti, ktoré vyjadrí zainteresovaná strana vo verejnej konzultácii, by mohlo oddialiť zavedenie širokopásmových sietí, ak sa takáto investícia následne neuskutoční, zatiaľ čo verejná intervencia sa pozastaví.
85. Aby sa znížilo riziko, že sa zabráni verejnej intervencii na základe budúcich investičných plánov, ktoré sa neuskutočnia, členské štáty sa môžu rozhodnúť požiadať zainteresované strany, aby poskytli dôkazy na preukázanie dôveryhodnosti ich

⁶⁵ Výsledky verejnej konzultácie sú platné len pre príslušný časový rámec, po ktorom sa zopakuje mapovanie a verejná konzultácia, ak sa navrhnu zmeny alebo doplnenia cieľových oblastí.

⁶⁶ Verejná konzultácia môže zahŕňať aj otázky pre zainteresované strany o tom, aké prístupové produkty na veľkoobchodnej úrovni by chceli mať v ponuke v akejkoľvek novovytvorenej sieti financovanej štátom, ktorá bude výsledkom akejkoľvek verejnej intervencie v budúcnosti, s cieľom informovať o návrhu opatrenia. To by nemalo brániť záujmom o prístup požadovať nové formy prístupových produktov v rámci „prístupu na základe primeraného dopytu“.

⁶⁷ V oddieloch „Najlepšie postupy“ sa poskytujú ďalšie nezáväzné usmernenia k možným spôsobom vykonávania opatrení pomoci a ich príklady.

investičných plánov v časovom rámci, ktorý je primeraný a úmerný úrovni požadovaných informácií⁶⁸. To môže zahŕňať napríklad podrobný plán zavedenia s mília (napríklad na každých šesť mesiacov), ktorý preukazuje, že investícia bude dokončená v príslušnom časovom rámci a zabezpečí podobný výkon ako plánovaná sieť financovaná štátom.

86. Na posúdenie dôveryhodnosti deklarovaného výkonu a pokrytia môžu členské štáty použiť rovnaké kritériá, aké sa používajú na posúdenie výkonu existujúcich sietí, ako sa uvádza v prílohe I, ak je to primerané a vhodné.
87. Pri posudzovaní dôveryhodnosti budúcich investičných plánov môžu členské štáty zohľadniť tieto kritériá:
- a) investor predložil riadny podnikateľský plán, v ktorom sa zohľadňujú primerané kritériá týkajúce sa napríklad časového rámca, rozpočtu, umiestnenia cieľových domácností, kvality poskytovaných služieb, typu siete a technológie, ktoré sa majú zaviesť, miery využívania;
 - b) investor predložil dôveryhodný projektový plán na vysokej úrovni, ktorý riadne zohľadňuje hlavné míľniky projektu, ako sú administratívne postupy a povolenia vrátane prístupových práv, environmentálne povolenia, bezpečnostné opatrenia (napríklad pre siete 5G), stavebné inžinierske práce, dokončenie siete, začatie veľkoobchodných operácií a komercializácia služieb pre koncových užívateľov;
 - c) primeranosť veľkosti podniku k veľkosti investície;
 - d) doterajšie skúsenosti investorov v porovnateľných projektoch;
 - e) v prípade potreby a vhodnosti zemepisné súradnice kľúčových prvkov plánovanej siete (základňové stanice, prístupové body atď.).
88. Ak členský štát usúdi, že plány súkromných investícií sú dôveryhodné, môže sa rozhodnúť vyzvať prevádzkovateľov, aby podpísali dohody o záväzkoch vrátane povinnosti podávať správy o pokroku pri plnení stanovených míľnikov.
89. Zainteresované strany sú zodpovedné za poskytovanie zmysluplných informácií, ktoré podliehajú uplatňovaniu príslušných pravidiel Únie⁶⁹ alebo vnútroštátnych pravidiel.
90. Ak sa v odpovedi na verejnú konzultáciu neposkytnú príslušné informácie, členský štát môže prijať rozhodnutie na základe akýchkoľvek informácií, ktoré boli sprístupnené počas verejnej konzultácie. Informácie poskytnuté v odpovedi na verejnú konzultáciu musí členský štát posúdiť, ako je stanovené v tomto oddiele a prílohe I. Členské štáty by mali oznámiť výsledky svojho posúdenia a odôvodnenie každej

⁶⁸ Členské štáty môžu v záujme času zahrnúť túto žiadosť priamo do verejnej konzultácie. Členské štáty môžu prípadne po verejnej konzultácii v rámci posúdenia jej výsledkov požiadať o ďalšie informácie od určitých poskytovateľov, ktorí vo verejnej konzultácii poskytli informácie, pri ktorých môže hroziť riziko, že budú predstavovať iba „prejavenie záujmu“.

⁶⁹ Článok 29 smernice (EÚ) 2018/1972.

zainteresovanej strane, ktorá predložila informácie o svojich plánoch súkromných investícií.

91. Členský štát by sa mal poradiť s vnútroštátnym regulačným orgánom o výsledkoch verejnej konzultácie vrátane posúdenia dôveryhodnosti budúcich investičných plánov zo strany členského štátu⁷⁰.

5.2.2.4.4. Najlepšie postupy: následné monitorovanie vykonávania plánov súkromných investícií

92. Ak členský štát usúdi, že predložené plány súkromných investícií sú dôveryhodné a príslušná oblasť je následne vyňatá z verejnej intervencie, môže sa rozhodnúť vyžadovať od prevádzkovateľov, ktorí predložili plány alebo uzavreli dohody o záväzkoch, aby pravidelne podávali správy o nimi uvedených míľnikoch zavedenia siete a poskytovania služieb v deklarovanom časovom rámci.
93. Ak členský štát zistí odchýlky od predloženého plánu, ktoré naznačujú, že projekt sa neuskutoční, alebo má dostatočné dôvody pochybovať o tom, či sa investícia dokončí tak, ako bolo deklarované, členský štát sa môže rozhodnúť požiadať zainteresovanú stranu, aby poskytla ďalšie informácie preukazujúce zachovanie dôveryhodnosti investície.
94. Ak má členský štát značné pochybnosti o tom, či sa investícia dokončí tak, ako bolo deklarované, môže sa kedykoľvek počas príslušného časového rámca rozhodnúť zahrnúť oblasti, ktorých sa investícia týka, do novej verejnej konzultácie s cieľom overiť ich potenciálnu oprávnenosť na verejnú intervenciu.

5.2.3. *Primeranosť opatrenia pomoci ako nástroja politiky*

95. Členský štát musí preukázať, že pomoc a jej návrh sú vhodné na riešenie zisteného zlyhania trhu a na dosiahnutie cieľov, ktoré sa pomocou sledujú. Opatrenie pomoci sa nebude považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom, ak nie je primerané, napríklad ak je možné rovnaký výsledok dosiahnuť inými, menej rušivými opatreniami.
96. Pevné a mobilné siete financované štátom musia mať v porovnaní s existujúcimi sieťami výrazne lepšie vlastnosti, aby bola pomoc primeraná. Pevné a mobilné siete financované štátom by mali byť schopné zabezpečiť skokovú zmenu. Skokovú zmenu možno preukázať, ak v dôsledku verejnej intervencie i) zavedenie novej pevnej alebo mobilnej siete predstavuje značné nové investície do širokopásmovej siete⁷¹ a ii) sieť financovaná štátom prinesie na trh nové dôležité možnosti, pokiaľ ide o dostupnosť

⁷⁰ Podobný mechanizmus je stanovený v článku 22 smernice (EÚ) 2018/1972.

⁷¹ Napríklad v prípade pevných sietí by sa menej významné investície spojené výhradne s modernizáciou aktívnych zložiek siete nemali považovať za oprávnené na štátnu pomoc. Podobne, hoci by určité moderné technológie využívajúce metalické káble (ako je vektorovanie) mohli zvýšiť kapacity existujúcich sietí, nemusia vyžadovať podstatné investície do novej siete, a teda by nemali byť oprávnené na štátnu pomoc. V prípade mobilných sietí môžu investície do aktívnych zariadení zohrávať dôležitú úlohu v kvalite poskytovaných služieb. V takýchto prípadoch môže byť verejná podpora rozšírená aj na aktívne zariadenia za predpokladu, že nepozostáva len z prírastkových modernizácií, ale predstavuje integrálnu súčasť významnej modernizácie schopností siete. Pozri napríklad rozhodnutie Komisie C(2021) 9538 – Španielsko – SA.57216 Mobilné pokrytie vo vidieckych oblastiach v Galícii (zatiaľ neuverejnené).

a kapacitu širokopásmových služieb, rýchlosti a hospodársku súťaž. Zásadná zmena sa musí porovnať s výkonom existujúcich sietí. Dôveryhodne plánované zavádzanie siete sa pri posudzovaní zásadnej zmeny nezohľadňuje, pokiaľ by samo osebe neposkytlo podobný výkon ako plánovaná sieť financovaná štátom v príslušnom časovom rámci.

97. Verejná intervencia môže v odôvodnených prípadoch podliehať obdobiu ochrany súkromných investícií v zásade až sedem rokov⁷².

5.2.3.1. Skoková zmena – pevné prístupové siete

98. V prípade pevných prístupových sietí môžu byť vylepšené vlastnosti merané z hľadiska rýchlosti. V takom prípade si skoková zmena vyžaduje podstatné zvýšenie rýchlosti sťahovania a odosielenia (pozri odsek 5.2.3.1.4) v porovnaní s existujúcou sieťou.

5.2.3.1.1. Biele oblasti

99. Ak existujúce siete nie sú schopné poskytovať ultrarýchlu rýchlosť sťahovania, verejná podpora musí:
- a) pri rýchlosti sťahovania nižšej ako 30 Mb/s: aspoň zdvojnásobiť rýchlosť sťahovania a dosiahnuť rýchlosť sťahovania aspoň 30 Mb/s;
 - b) pri rýchlosti sťahovania 30 Mb/s a viac: aspoň strojnásobiť rýchlosť sťahovania a dosiahnuť aspoň ultrarýchlu rýchlosť. Únia si stanovila strategický cieľ, že do roku 2025 „[v]šetky európske domácnosti, či už vidiecke alebo mestské, budú mať prístup k internetovému pripojeniu s rýchlosťou zostupného spojenia minimálne 100 Mb/s, s možnosťou nadstavby na gigabitovú rýchlosť“⁷³.
100. Nová sieť musí v každom prípade dostatočne zvýšiť rýchlosť odosielenia⁷⁴ existujúcej siete, ktorá poskytuje najvyššiu rýchlosť sťahovania.
101. Ako je vysvetlené v odôvodnení (96), intervencia podporovaná štátom musí predstavovať aj významnú investíciu do novej infraštruktúry, ktorá prináša na trh dôležité nové možnosti⁷⁵.

⁷² Relevantnosť a dĺžka akéhokoľvek obdobia ochrany súkromných investícií by závisela od špecifik chránených sietí, napr. od základných technológií siete, období zavedenia, existencie vyhradených období atď.

⁷³ Pripojenie pre konkurencieschopný jednotný digitálny trh – smerom k európskej gigabitovej spoločnosti, COM(2016) 587 final.

⁷⁴ Širokopásmové siete zvyčajne poskytujú vyššiu rýchlosť sťahovania ako rýchlosť odosielenia. Typické rýchlosti odosielenia sa pohybujú v rozmedzí 10 % až 30 % rýchlosti sťahovania. „Dostatočné zvýšenie rýchlosti odosielenia“ znamená, že výsledná rýchlosť odosielenia musí byť aspoň v tomto rozmedzí.

⁷⁵ Ide napríklad o prípad, keď nová sieť v podstate rozširuje optické vlákna od jadra siete smerom k okraju siete, napr. i) zavedenie optických vlákien k základňovým staniciam na podporu zavedenia pevných bezdrôtových prístupových sietí, ii) zavedenie optických vlákien do rozvodných skriní, ak rozvodné skrine predtým neboli pripojené k optickej sieti, iii) zvýšenie (prehĺbenie) optických vlákien v káblových sieťach.

5.2.3.1.2. Šedé oblasti

102. Ak už jedna ultrarýchla sieť existuje, verejná podpora na výkonnejšiu sieť sa môže poskytnúť len vtedy, ak investícia do novej siete financovaná štátom aspoň strojnásobí rýchlosť sťahovania a dostatočne zvýši rýchlosť odosielať v porovnaní s existujúcou infraštruktúrou. Ako je uvedené v predchádzajúcom oddiele, verejne podporovaná intervencia musí predstavovať aj významnú investíciu do novej infraštruktúry, ktorá prináša na trh dôležité nové možnosti⁷⁶.

5.2.3.1.3. Čierne oblasti

103. Ak už existujú aspoň dve ultrarýchle siete, verejná podpora na výkonnejšiu sieť sa môže poskytnúť len vtedy, ak nová sieť okrem požiadavky na strojnásobenie rýchlosti sťahovania a dostatočné zvýšenie rýchlosti odosielať v porovnaní s existujúcou sieťou poskytuje rýchlosť sťahovania aspoň 1 Gb/s.

5.2.3.1.4. Zvýšené rýchlosti odosielať

104. V priebehu tohto desaťročia a vzhľadom na očakávaný vývoj na trhu sa môže prejavíť potreba zvýšiť rýchlosť odosielať až na 1 Gb/s. Za takýchto okolností siete poskytujúce rýchlosť sťahovania 1 Gb/s, ale nie rýchlosť odosielať 1 Gb/s, nemusia dostatočne uspokojiť konkrétne potreby koncových používateľov.
105. Na tomto základe môže byť verejná intervencia na zavedenie sietí poskytujúcich rýchlosť odosielať až 1 Gb/s povolená v oblastiach, v ktorých už existuje sieť poskytujúca rýchlosť sťahovania 1 Gb/s⁷⁷, ak členský štát preukáže, že sa zistila potreba zvýšiť rýchlosť odosielať až na 1 Gb/s a za predpokladu splnenia podmienok popísaných v oddiele 5.2.2.3. Na tento účel by členské štáty mali poskytnúť spoľahlivé vecné dôkazy z overiteľných zdrojov.
106. Štátna pomoc na zavedenie sietí poskytujúcich vyššiu rýchlosť odosielať musí viesť k zásadnému, udržateľnému technickému pokroku, ktorý podporí hospodársku súťaž a nebude dočasný, a to bez vytvorenia nerovnomerných odradzujúcich prvkov pre súkromné investície.

5.2.3.2. Skoková zmena – mobilné prístupové siete

107. Mobilná sieť financovaná štátom musí zabezpečiť „skokovú zmenu“, pokiaľ ide o dostupnosť mobilných služieb, kapacitu, rýchlosť a hospodársku súťaž, čo môže podporiť prijatie nových inovatívnych služieb⁷⁸.
108. Ako je uvedené v oddiele 2.2.2., prechod na každú novú mobilnú generáciu je vo všeobecnosti prírastkový. Medzi dvomi úplnými po sebe nasledujúcimi generáciami sú

⁷⁶ Pozri aj poznámku pod čiarou č. 82.

⁷⁷ Bez ohľadu na preukázanú potrebu zvýšenej rýchlosti odosielať nie je možná žiadna intervencia, ak sú v oblasti aspoň dve siete, ktoré je možné modernizovať tak, aby poskytovali rýchlosť odosielať aspoň 1 Gb/s.

⁷⁸ To môže zahŕňať poskytovanie nových služieb, ktoré by bez verejnej intervencie neboli možné, napr. pripojená a automatizovaná mobilita.

prírastkové hybridné systémy, ktoré sú zvyčajne výkonnejšie ako ich predchodcovia. Mobilný komunikačný systém 4G LTE je napríklad v niekoľkých aspektoch lepší ako sieť 4G a samostatná sieť 5G je výkonnejšia ako nesamostatná sieť 5G. Rovnakým spôsobom každá nová generácia mobilných služieb poskytuje nové možnosti⁷⁹. Zatiaľ čo všetky generácie mobilných komunikačných technológií umožňujú mobilné hlasové služby, iba novšie generácie umožňujú poskytovanie výkonných mobilných dátových služieb. Najdôležitejším rozlišovacím prvkom generácií mobilných komunikačných technológií je vyššia celková kapacita, keďže novšie generácie poskytujú nižšie oneskorenie a vyššie prenosové schopnosti.

109. Keďže poskytovanie nových možností si vyžaduje väčšiu kapacitu, technológie novej generácie si vyžadujú nové frekvencie. Keďže frekvencie sú vzácnym zdrojom, v Únii sa tieto frekvencie prideliujú na základe aukcie alebo iných súťažných výberových konaní. Ak sa v dôsledku tohto procesu implementuje mobilná technológia novej generácie, dá sa predpokladať, že táto technológia poskytne významné nové možnosti v porovnaní s existujúcimi mobilnými sieťami. Mobilní operátori sú ochotní znášať značné počiatočné náklady na získanie nových práv na využívanie frekvenčného spektra s podporou mobilnej technológie novej generácie len v prípade, ak očakávajú, že táto nová technológia ponúka vynikajúce možnosti, ktoré by im umožnili návratnosť takejto investície v priebehu času. Komisia na základe toho uznala, že dodatočné funkcie sietí 4G predstavujú oproti predchádzajúcim generáciám skokovú zmenu⁸⁰. V rovnakom duchu majú samostatné siete 5G v porovnaní s predchádzajúcimi generáciami a v porovnaní s nesamostatnými riešeniami 5G ďalšie funkčné možnosti, ako je ultranízke oneskorenie, vysoká spoľahlivosť a možnosť vyhradiť časť siete na konkrétne použitie a zaručiť určitú kvalitu služieb. Tieto funkcie umožnia samostatným sieťam 5G podporovať nové služby (napr.: monitorovanie zdravotného stavu a pohotovostné služby, riadenie výrobných strojov v reálnom čase, inteligentné siete pre správu obnoviteľnej energie, pripojená a automatizovaná mobilita, presná detekcia porúch a rýchla intervencia), čím sa zabezpečí skoková zmena v porovnaní s predchádzajúcimi generáciami a nesamostatnými sieťami 5G. Očakáva sa, že mobilné technológie novej generácie (napr. 6G) poskytnú v budúcnosti ďalšie vylepšené možnosti.

5.2.3.3. Skoková zmena – backhaulové siete

110. Backhaulová sieť financovaná štátom musí zabezpečiť „skokovú zmenu“, pokiaľ ide o služby, ktoré môže podporovať. „Skokovú zmenu“ možno preukázať, ak nová backhaulová sieť aspoň zdvojnásobí rýchlosť sťahovania a odosielania existujúcich a plánovaných backhaulových sietí.

5.2.3.4. Alternatívne nástroje politiky

111. Štátna pomoc nie je jediným nástrojom politiky, ktorý majú členské štáty k dispozícii na podporu investícií do zavádzania širokopásmových elektronických komunikačných sietí. Členské štáty môžu použiť iné, vhodnejšie dostupné nástroje, ako sú nepeňažné opatrenia na strane dopytu, administratívne a regulačné opatrenia alebo trhové nástroje

⁷⁹ Pozri aj poznámku pod čiarou č. 24.

⁸⁰ Pozri napríklad rozhodnutie Komisie C(2020) 8939 final zo 16. decembra 2020, vec SA.54684 – Nemecko – Zavedenie vysokokapacitnej mobilnej infraštruktúry v Brandenbursku (Ú. v. EÚ C 60, 19.2.2021, s. 2).

(pozri prílohu II). Pri posúdení primeranosti navrhovaného opatrenia pomoci možno zohľadniť aj výsledky hodnotenia *ex post*, ktoré je opísané v oddiele 8.

5.2.3.5. Najlepšie postupy: úloha vnútroštátnych regulačných orgánov, vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, národných kompetenčných centier a úradov pre širokopásmové pripojenie

112. Vnútroštátne regulačné orgány zohrávajú pri navrhovaní najvhodnejších opatrení štátnej pomoci na podporu širokopásmových sietí mimoriadne dôležitú úlohu. Vnútroštátne regulačné orgány nadobudli technické a odborné znalosti vďaka kľúčovej úlohe, ktorú im ukladá sektorová regulácia, a majú najlepšie postavenie na to, aby podporili verejné orgány, pokiaľ ide o návrh opatrení štátnej pomoci.
113. Členské štáty sa vyzývajú, aby systematicky konzultovali s vnútroštátnymi regulačnými orgánmi návrh opatrení štátnej pomoci, a to okrem iného najmä: určenie cieľových oblastí (mapovanie a verejná konzultácia), posúdenie skokovej zmeny, prístupové produkty na veľkoobchodnej úrovni, podmienky a stanovenie cien, mechanizmy riešenia konfliktov, ako aj v prípade sporov v súvislosti s ktorýmkoľvek z týchto aspektov. Členským štátom sa odporúča, aby vnútroštátnym regulačným orgánom poskytli prostriedky a kompetencie, ktoré im umožnia vykonávať túto podpornú úlohu. V prípade potreby by členské štáty mali poskytnúť vhodný právny rámec pre účasť vnútroštátnych regulačných orgánov v projektoch štátnej pomoci na zavádzanie širokopásmových sietí⁸¹.
114. V súlade s najlepšími postupmi a bez toho, aby boli dotknuté kompetencie vnútroštátnych regulačných orgánov podľa regulačného rámca, môžu vnútroštátne regulačné orgány vydávať usmernenia pre miestne orgány, okrem iného o vykonávaní analýzy trhu a vymedzení prístupových produktov na veľkoobchodnej úrovni a stanovení cien. Takéto usmernenia by mali zohľadňovať regulačný rámec a odporúčania vydané Komisiou⁸².
115. Okrem zapojenia vnútroštátnych regulačných orgánov sa môžu členské štáty poradiť aj s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, napríklad o tom, ako vytvoriť rovnaké podmienky pre prevádzkovateľov a zabrániť, aby sa neprimerane veľký podiel štátnych finančných prostriedkov pridelil jednému prevádzkovateľovi, čím by sa posilnilo jeho (pravdepodobne už aj tak dominantné) postavenie na trhu⁸³.

⁸¹ Keď vnútroštátny regulačný orgán získa potrebné kompetencie podľa vnútroštátnych právnych predpisov na účasť v projektoch štátnej pomoci na zavádzanie širokopásmových sietí, členský štát by mal vnútroštátnemu regulačnému orgánu zaslať podrobný opis opatrení pomoci a príslušné vlastnosti aspoň dva mesiace pred oznámením štátnej pomoci, aby vnútroštátnemu regulačnému orgánu poskytol primeranú lehotu na vydanie stanoviska.

⁸² Tým by sa zvýšila transparentnosť, znížilo administratívne zaťaženie pre miestne orgány a mohlo by to pre vnútroštátne regulačné orgány znamenať, že sa nebudú musieť zaoberať každým prípadom štátnej pomoci jednotlivo.

⁸³ Pozri napríklad Avis No12-A-02 du 17 janvier 2012 relatif à une demande d'avis de la commission de l'économie, du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit (stanovisko francúzskeho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže k zavádzaniu vysokorýchlostných širokopásmových sietí).

116. Členské štáty môžu zriadiť národné kompetenčné centrá alebo úrady pre širokopásmové pripojenie, ktoré môžu pomôcť orgánom navrhnúť primerané opatrenia štátnej pomoci a zabezpečiť konzistentnosť pri uplatňovaní opatrení, ktoré podliehajú pravidlám štátnej pomoci spadajúcim do rozsahu pôsobnosti týchto usmernení⁸⁴.

5.2.4. *Primeranosť opatrenia pomoci*

117. Členské štáty musia preukázať, že pomoc je primeraná riešenému problému, pričom musia v podstate preukázať, že rovnakú zmenu v správaní (podľa stimulačného účinku) by nebolo možné dosiahnuť s menšou pomocou a menšími narušeniami. Pomoc sa považuje za primeranú, ak je jej výška obmedzená na nevyhnutné minimum a prípadné narušenia hospodárskej súťaže sú minimalizované v súlade s oddielmi 5.2.4.1 až 5.2.4.7.

5.2.4.1. Súťažné výberové konanie

118. Opatrenie pomoci sa považuje za primerané, ak je výška pomoci obmedzená na minimum potrebné na uskutočnenie podporovanej hospodárskej činnosti.
119. Pomoc sa musí prideliť poskytovateľom elektronických komunikačných sietí a služieb na základe otvoreného, transparentného a nediskriminačného súťažného výberového konania v súlade so zásadami verejného obstarávania⁸⁵ a pri dodržiavaní zásady technologickej neutrality v súlade s oddielom 5.2.4.2 bez toho, aby boli dotknuté príslušné pravidlá verejného obstarávania.
120. Pomoc sa považuje za primeranú a obmedzenú na minimálnu potrebnú sumu, ak sa poskytuje prostredníctvom súťažného výberového konania, ktoré pritiahne dostatočný počet účastníkov. Ak počet účastníkov nie je dostatočný, členský štát musí zveriť posúdenie ponuky (vrátane výpočtov nákladov) predloženej víťazným uchádzačom nezávislému audítorovi.
121. V závislosti od okolností môžu byť vhodné rôzne postupy. V prípade projektov s vysokou technickou zložitosťou, alebo ak je vhodné inak, sa členské štáty môžu rozhodnúť zapojiť do súťažného dialógu s potenciálnymi uchádzačmi s cieľom zabezpečiť najvhodnejší návrh projektu.
122. Členský štát musí zabezpečiť výber ekonomicky najvýhodnejšieho riešenia. Na tento účel musí členský štát stanoviť objektívne, transparentné a nediskriminačné kvalitatívne kritériá udelenia a vopred špecifikovať pomerné zváženie každého kritéria. Kvalitatívne hodnotiace kritériá sa musia zvážiť vzhľadom na požadovanú

⁸⁴ Pozri napríklad rozhodnutie Komisie K(2008) 6705 z 5. novembra 2008, vec N 237/08 – Nemecko – Podpora širokopásmových sietí v Dolnom Sasku (C 18, 24.1.2009, s. 1), rozhodnutie Komisie C(2012) 8223 final z 20. novembra 2012, vec SA.33671 (2012/N) – Spojené kráľovstvo – Národná schéma širokopásmových sietí pre Spojené kráľovstvo – Broadband Delivery UK (Ú. v. EÚ C 16, 19.1.2013, s. 2) a rozhodnutie Komisie C(2016) 3208 final z 26. mája 2016, vec SA 40720 (2016/N) – Spojené kráľovstvo – Broadband Delivery UK (Ú. v. EÚ C 323, 2.9.2016, s. 2).

⁸⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65), a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 o udeľovaní koncesíí (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 1).

výšku pomoci. Za podobných, ak nie rovnakých, kvalitatívnych podmienok musí byť pomoc udelená uchádzačovi, ktorý požaduje najnižšiu pomoc.

123. Medzi kvalitatívne hodnotiace kritériá môže okrem iného patriť výkon siete (vrátane jej bezpečnosti), geografické pokrytie, nadčasové kvality technologického prístupu, vplyv navrhovaného riešenia na hospodársku súťaž (vrátane podmienok veľkoobchodného prístupu, podmienok a stanovenia cien)⁸⁶ a celkové náklady na vlastníctvo⁸⁷.
124. Členské štáty sa zároveň vyzývajú, aby zvažili kritériá týkajúce sa klimatických a environmentálnych vlastností siete. Takéto kritériá môžu zahŕňať napríklad vplyv siete na klímu a životné prostredie⁸⁸ alebo súlad opatrenia s vnútroštátnymi právnymi predpismi a právnymi predpismi EÚ v oblasti klímy a životného prostredia. Členské štáty môžu vybranému uchádzačovi udeliť aj povinnosť vykonať zmierňujúce opatrenia v prípade, že sieť môže mať negatívny vplyv na životné prostredie.
125. Ak sa poskytne pomoc verejnému orgánu bez súťažného výberového konania na zavedenie a správu širokopásmovej siete na veľkoobchodnej úrovni⁸⁹ priamo alebo prostredníctvom interného subjektu (model priamej investície), členský štát musí podobne odôvodniť svoj výber siete a technologického riešenia⁹⁰.
126. Akákoľvek koncesia zo strany takéhoto verejného alebo interného subjektu udelená tretej strane alebo poverenie tretej strany návrhom, výstavbou alebo prevádzkovaním siete musí byť pridelené prostredníctvom otvoreného, transparentného a nediskriminačného súťažného výberového konania v súlade so zásadami verejného obstarávania a pri dodržiavaní zásady technologickej neutrality bez toho, aby boli dotknuté príslušné pravidlá verejného obstarávania založené na ekonomicky najvýhodnejšej ponuke.

⁸⁶ Sieťové topológie umožňujúce úplný a účinný uvoľnený prístup by napríklad mali získať viac bodov.

⁸⁷ Celkové náklady na vlastníctvo berú do úvahy napríklad spoločnosti, keď chcú investovať do kapitálových projektov. Celkové náklady na vlastníctvo zahŕňajú počiatočnú investíciu, ako aj všetky priame a nepriame výdavky v dlhodobom horizonte. Zatiaľ čo počiatočnú investíciu možno vykázať jednoducho, spoločnosti sa najčastejšie snažia analyzovať všetky potenciálne nepriame výdavky, ktoré môžu mať významný vplyv pri rozhodovaní o investícii.

⁸⁸ Napríklad spotreby energie alebo životného cyklu investície pri zohľadnení kritérií zásady „výrazne nenarušiť“ zavedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií.

⁸⁹ Prijemcovi pomoci môže byť povolené poskytovať maloobchodné služby ako „maloobchodníkovi poslednej inštancie“, ak spotrebiteľ nemôže získať maloobchodnú službu na trhu. Pozri rozhodnutie Komisie C(2019) 8069 final z 15. novembra 2019, vec SA.54472 (2019/N) – Írsko – Národný plán širokopásmového pripojenia (Ú. v. EÚ C 7, 10.1.2020, s. 1).

⁹⁰ Pozri rozhodnutie Komisie C(2018) 6613 final z 12. októbra 2018, vec SA.49614 (2018/N) – Litva – Rozvoj prístupovej infraštruktúry novej generácie – RAIN 3 (Ú. v. EÚ C 424, 23.11.2018, s. 8), rozhodnutie Komisie C(2016) 3931 final z 30. júna 2016, vec SA.41647 – Taliansko – Strategia Banda Ultralarga (Ú. v. EÚ C 258, 15.7.2016, s. 4), rozhodnutie Komisie C(2019) 6098 final z 20. augusta 2019, vec SA.52224 – Rakúsko – Projekt širokopásmových sietí v Korutánsku (Ú. v. EÚ C 381, 8.11.2019, s. 7).

5.2.4.2. Technologická neutralita

127. Zásada technologickej neutrality vyžaduje, aby verejná intervencia neuprednostnila ani nevylúčila žiadnu konkrétnu technológiu, a to tak pri výbere príjemcov, ako aj pri poskytovaní veľkoobchodného prístupu. Keďže existuje viacero technologických riešení, pri verejnom obstarávaní by sa nemala uprednostniť ani vylúčiť žiadna konkrétna technológia ani sieťová platforma. Uchádzači by mali byť oprávnení navrhnúť poskytovanie požadovaných služieb využitím alebo kombináciou akýchkoľvek technológií, ktoré považujú za najvhodnejšie. Tým nie je dotknutá možnosť členských štátov stanoviť *ex-ante* požadovanú výkonnosť vrátane energetickej efektívnosti sietí a udeliť prioritné body najvhodnejšiemu technologickému riešeniu alebo kombinácii technologických riešení na základe objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritérií v súlade s oddielom 5.2.4.1. Elektronická komunikačná sieť financovaná štátom musí umožniť prístup za spravodlivých a nediskriminačných podmienok všetkým záujemcom o prístup bez ohľadu na použitú technológiu.

5.2.4.3. Využitie existujúcej infraštruktúry

128. Opätovná využiteľnosť existujúcej infraštruktúry je jedným z hlavných určujúcich faktorov na zníženie celkových nákladov na zavedenie novej širokopásmovej siete a na obmedzenie jej negatívneho vplyvu na životné prostredie⁹¹.
129. Členské štáty musia zriadiť národnú databázu o dostupnosti existujúcich infraštruktúr, ktoré by sa mohli opätovne využiť na zavádzanie širokopásmových sietí, vrátane majetku obchodnej infraštruktúry a majetku vo vlastníctve verejných orgánov.
130. Členské štáty musia do dokumentov súťažného výberového konania zahrnúť všetky informácie o dostupnej existujúcej infraštruktúre, určenej na základe národnej databázy, doplnené alebo aktualizované na základe mapovania a verejnej konzultácie.
131. Členské štáty by mali vyzývať prevádzkovateľov, ktorí sa zúčastňujú na súťažnom výberovom konaní (uchádzači), aby využili akúkoľvek dostupnú existujúcu infraštruktúru, aby sa predišlo zbytočnej duplikácii zdrojov a znížila sa výška verejného financovania. To by mohlo okrem iného zahŕňať: využitie vlastnej infraštruktúry prevádzkovateľa, využitie infraštruktúry iných prevádzkovateľov (vrátane regulovaných produktov⁹²), využitie inej existujúcej infraštruktúry inžinierskych sietí (napríklad vrátane vodovodných a kanalizačných potrubí a príslušnej elektrickej infraštruktúry), opätovné využitie vysielacích stožiarov, verejnú infraštruktúru atď.

⁹¹ Príklady opatrení na zníženie nákladov na zavedenie sietí a ich vplyvu na životné prostredie sú uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ z 15. mája 2014 o opatreniach na zníženie nákladov na zavedenie vysokorychlostných elektronických komunikačných sietí (Ú. v. EÚ L 155, 23.5.2014, s. 1).

⁹² Ak sa k existujúcej sieti pristupuje pomocou produktu, ktorý je dostupný v dôsledku regulačných povinností, pri hodnotení návrhu v konkurenčnom výberovom konaní sa zohľadnia obmedzenia, ktoré so sebou prináša používanie tohto produktu s regulovaným prístupom. Iba uchádzači, ktorí nevlastnia alebo neriadia túto regulovanú existujúcu sieť, môžu vo svojej ponuke použiť produkt s regulovaným prístupom. Pozri rozhodnutie Komisie C(2016) 3208 final z 26. mája 2016, vec SA 40720 (2016/N) – Spojené kráľovstvo – Broadband Delivery UK (Ú. v. EÚ C 323, 2.9.2016, s. 2).

132. Každý prevádzkovateľ, ktorý vlastní alebo riadi infraštruktúru (bez ohľadu na to, či sa v skutočnosti používa) v cieľovej oblasti a ktorý sa chce zúčastniť na verejnom obstarávaní, musí:
- a) informovať orgán poskytujúci pomoc a vnútroštátny regulačný orgán o tejto infraštruktúre počas mapovania a verejnej konzultácie;
 - b) zaviazat' sa, že vo svojich ponukách sprístupní infraštruktúru na použitie inými prevádzkovateľmi, a
 - c) poskytnúť primerané informácie o používaní tejto infraštruktúry (vrátane podmienok, cien).
133. Informácie uvedené v odôvodnení (132)c) sa musia poskytnúť v dostatočnom časovom predstihu, aby ich bolo možné efektívne zohľadniť v ponukách iných prevádzkovateľov a aby bolo možné poskytnúť akékoľvek objasnenia alebo chýbajúce informácie. Informácie sa musia v každom prípade poskytnúť najmenej dva mesiace pred termínom na predloženie ponuky do súťažného výberového konania.
134. Členské štáty sa môžu poradiť s vnútroštátnym regulačným orgánom o vhodnosti podmienok a cien navrhovaných prevádzkovateľmi za používanie existujúcej infraštruktúry, aby overili, či podmienky nie sú príliš zakazujúce alebo nepredstavujú riziko bránenia v používaní tejto infraštruktúry.

5.2.4.4. Veľkoobchodný prístup

135. Efektívny veľkoobchodný prístup tretích strán k sieťam financovaným štátom je nevyhnutnou súčasťou každého opatrenia štátnej pomoci. Veľkoobchodný prístup konkrétne umožňuje nezávislým prevádzkovateľom konkurovať vybranému uchádzačovi, čím sa posilní možnosť voľby a hospodárska súťaž v oblastiach, ktorých sa opatrenie týka, a zároveň sa predíde vzniku regionálnych monopolov v oblasti poskytovania služieb. Umožnením rozvoja hospodárskej súťaže v cieľovej oblasti sa zároveň zabezpečuje rozvoj trhu v tejto oblasti z dlhodobého hľadiska. Táto podmienka nie je podmienená žiadnou predchádzajúcou analýzou trhu v zmysle kapitoly III smernice (EÚ) 2018/1972. Takéto povinnosti poskytovania veľkoobchodného prístupu na sieti financovanej štátom by mali byť zosúladené s portfóliom povinností poskytovania prístupu uvedených v rámci sektorovej regulácie. Prijemcovia pomoci by však mali poskytovať širšiu škálu prístupových produktov na veľkoobchodnej úrovni ako tie, ktoré vnútroštátne regulačné orgány ukladajú prevádzkovateľom s podstatnou trhovou silou, keďže príjemca pomoci nepoužíva na zavádzanie siete len svoje zdroje, ale aj peniaze daňovníkov. Takýto veľkoobchodný prístup by sa mal poskytnúť čo najskôr pred začatím poskytovania príslušných služieb a v prípade, že prevádzkovateľ siete zamýšľa poskytovať aj maloobchodné služby, najmenej šesť mesiacov pred spustením maloobchodných služieb.
136. Sieť financovaná štátom musí ponúkať efektívny prístup za spravodlivých a nediskriminačných podmienok všetkým prevádzkovateľom, ktorí oň požiadajú. To môže znamenať prípadnú modernizáciu a zvýšenie kapacity existujúcej infraštruktúry a zavedenie dostatočnej novej infraštruktúry (napríklad dostatočne veľkých

káblovodov na zabezpečenie dostatočného počtu sietí, ktorých nemôže byť menej ako tri, a rôznych sieťových topológií)⁹³.

5.2.4.4.1. Prístupové produkty na veľkoobchodnej úrovni

5.2.4.4.1.1. Pevné prístupové siete zavedené v bielych a šedých oblastiach

137. Sieť financovaná štátom musí zabezpečiť prístup k bitovému prúdu, virtuálny uvoľnený prístup⁹⁴, prístup k rozvodným skriniam, stĺpom/stožiarom/vežiam, káblovodom a nenasvieteným optickým vláknami⁹⁵.

5.2.4.4.1.2. Pevné prístupové siete zavedené v čiernych oblastiach, ktoré poskytujú zvýšenú rýchlosť odosielania

138. V čiernych ultrarýchlych oblastiach a v prípade sietí, ktoré poskytujú zvýšenú rýchlosť odosielania (pozri oddiel 5.2.3.1.4), musí sieť financovaná štátom okrem parametrov predpokladaných pre biele a šedé oblasti poskytovať efektívny a úplne neviazaný fyzický prístup.

5.2.4.4.1.3. Mobilné prístupové siete

139. V prípade intervencií na podporu mobilných prístupových sietí musí sieť financovaná štátom ponúkať⁹⁶ čo najširšiu škálu prístupových produktov na veľkoobchodnej úrovni, okrem iného prístupu k bitovému prúdu, prístupu k stĺpom/stožiarom/vežiam a dostupných prístupových produktov potrebných na využívanie najpokročilejších funkcií⁹⁷ siete 5G a budúcich generácií mobilných sietí⁹⁸. Súčasťou účinného prístupu môže byť prístup k zložkám siete, ktoré neboli financované štátom, no sú potrebné pre záujemcu o prístup, aby mohol poskytovať svoje služby⁹⁹.

⁹³ To môže v závislosti od druhu intervencie zahŕňať: káblovody primeranej veľkosti, dostatočný počet nenasvietených optických vlákien, typ a modernizáciu stĺpov/stožiarov/veží, typ a veľkosť rozvodných skriní na zabezpečenie efektívneho uvoľneného prístupu atď. Pozri rozhodnutie Komisie C(2016) 3208 final z 26. mája 2016, vec SA 40720 (2016/N) – Spojené kráľovstvo – Broadband Delivery UK (Ú. v. EÚ C 323, 2.9.2016, s. 2) a rozhodnutie Komisie C(2019) 8069 final z 15. novembra 2019, vec SA.54472 (2019/N) – Írsko – Národný plán širokopásmového pripojenia (Ú. v. EÚ C 7, 10.1.2020, s. 1).

⁹⁴ Produkt s virtuálnym uvoľneným prístupom je oprávnený na štátnu pomoc len vtedy, ak vopred získa schválenie od príslušného vnútroštátneho regulačného orgánu.

⁹⁵ Prevádzkovatelia sietí pevného bezdrôtového prístupu musia poskytnúť prístup k svojej fyzickej infraštruktúre. Vztahuje sa to aj na poskytovanie prístupu k stožiarom/vežiam pre prevádzkovateľov na nediskriminačnom základe.

⁹⁶ Vrátane záujemcov o pevný bezdrôtový prístup.

⁹⁷ Napríklad roamingu, rádiovkej prístupovej siete s viacerými prevádzkovateľmi (MORAN), jadrovej siete s viacerými prevádzkovateľmi (MOCN), technológie network slicing.

⁹⁸ Členské štáty musia pri poskytovaní pomoci zaistiť, aby mali stožiare a veže primerané rozmery na to, aby bolo možné poskytnúť k nim prístup.

⁹⁹ Účinný prístup znamená, že záujemca o prístup dokáže prenášať signál zo stožiaru/veže do backhaulovej siete, ku ktorej sú stožiar/veža pripojené.

5.2.4.4.1.4. Backhaulové siete

140. V prípade intervencií do backhaulových sietí musí sieť financovaná štátom zaručovať prístup k bitovému prúdu a prístup k stĺpom/stožiarom/vežiam, káblovodom a nenasvieteným optickým vláknam.
141. Sieť financovaná štátom musí ponúkať účinný prístup za spravodlivých a nediskriminačných podmienok všetkým prevádzkovateľom, ktorí oň požiadajú. V súlade s odôvodnením (136) to môže znamenať zavedenie dostatočnej novej infraštruktúry (napríklad dostatočne veľkých káblovodov, ktoré by sa dali využiť pri zavádzaní dostatočného množstva nenasvietených optických vlákien na naplnenie predvídateľných potrieb všetkých prevádzkovateľov na trhu).

5.2.4.4.2. Zmluvné podmienky veľkoobchodného prístupu

142. Účinný veľkoobchodný prístup musí byť zaručený aspoň na desať rokov pre všetky aktívne produkty s výnimkou virtuálneho uvoľneného prístupu.
143. Virtuálny uvoľnený prístup sa musí poskytnúť na časové obdobie, ktoré sa rovná životnosti pasívnej infraštruktúry, ktorú virtuálny uvoľnený prístup nahrádza¹⁰⁰.
144. Prístup k novej pasívnej infraštruktúre (ako sú káblovody, stĺpy, skrine, nenasvietené optické vlákna atď.) sa musí poskytnúť na celé obdobie životnosti príslušného sieťového prvku¹⁰¹. Ak sa poskytne štátna pomoc pre novú pasívnu infraštruktúru, táto pasívna infraštruktúra musí byť dostatočne rozsiahla na to, aby ju bolo možné využiť aspoň pre tri siete a rôzne sieťové topológie¹⁰². Týmto nesmú byť dotknuté žiadne podobné regulačné povinnosti, ktoré môže uložiť vnútroštátny regulačný orgán pre konkrétny dotknutý trh s cieľom posilniť účinnú hospodársku súťaž alebo opatrenia prijaté počas rovnakého obdobia alebo po uplynutí desaťročného obdobia.
145. Členské štáty musia konzultovať s vnútroštátnymi regulačnými orgánmi vo veci prístupových produktov na veľkoobchodnej úrovni, ich podmienok a cien, pričom vnútroštátnym regulačným orgánom sa odporúča, aby im poskytli usmernenia, ako sa stanovuje v oddiele 5.2.3.5.
146. Rovnaké podmienky prístupu sa musia uplatňovať na celú sieť financovanú štátom vrátane častí siete, v ktorých sa použili existujúce infraštruktúry¹⁰³. Povinnosti

¹⁰⁰ Keďže virtuálny uvoľnený prístup sa považuje za náhradu za fyzický uvoľnený prístup k novej pasívnej infraštruktúre, platia preň rovnaké pravidlá, ako pre novú pasívnu infraštruktúru.

¹⁰¹ Pozri rozhodnutie Komisie C(2019) 8069 final z 15. novembra 2019, vec SA.54472 (2019/N) – Írsko – Národný plán širokopásmového pripojenia (Ú. v. EÚ C 7, 10.1.2020, s. 1). Ak sa príjemca pomoci rozhodne pasívnu infraštruktúru modernizovať alebo nahradiť pred vypršaním životnosti infraštruktúry, na ktorú získal pomoc, bude musieť naďalej poskytovať prístup k novej infraštruktúre až do skončenia životnosti pôvodnej infraštruktúry.

¹⁰² Ak sa napríklad vybudujú nové káblovody, mali by byť využiteľné aspoň pre 3 nezávislé káble a poskytovať tak priestor aspoň pre niekoľkých prevádzkovateľov. Ak má existujúca infraštruktúra kapacitné obmedzenia a nedokáže poskytnúť prístup pre aspoň tri nezávislé káble, prevádzkovateľ štátom financovanej siete musí sprístupniť záujemcom o prístup aspoň 50 % existujúcej kapacity v poradí, v akom o prístup požiadajú.

¹⁰³ Využívanie veľkoobchodného prístupu tretími stranami sa napríklad nemôže obmedziť iba na poskytovanie maloobchodných širokopásmových služieb.

poskytnutia prístupu sa musia presadzovať bez ohľadu na zmenu vlastníctva, správy alebo prevádzky siete financovanej štátom.

147. Prijemca pomoci alebo záujemcovia o prístup, ktorí sa pripájajú k sieti financovanej štátom, môžu s využitím vlastných prostriedkov rozšíriť sieť do príľahlých oblastí. Za príľahlé oblasti sa považujú oblasti mimo cieľovej oblasti. Záujemcovia o prístup môžu takéto rozšírenia vykonať na základe podmienky veľkoobchodného prístupu. Ak nie sú prepojení s príjemcom pomoci, potom sa na ich súkromné rozšírenia nevzťahuje žiadne obmedzenie.
148. Ak členský štát vykonáva verejnú konzultáciu, v ktorej sa pýta na existujúcu alebo plánovanú sieť v cieľovej oblasti (pozri oddiel 5.2.2.3), musí uviesť, že v neskoršej fáze sú povolené súkromné rozšírenia, pokiaľ zainteresované strany v príľahlých oblastiach počas postupu verejnej konzultácie nevznesú voči týmto rozšíreniam námietky.
149. Ak v rámci mapovania a verejnej konzultácie zainteresované strany preukážu, že plánované rozšírenie zasahuje do príľahlej oblasti, v ktorej už pôsobia aspoň dve nezávislé siete poskytujúce rýchlosť porovnateľnú s rýchlosťou siete financovanej štátom, alebo že sa v príľahlej oblasti nachádza aspoň jedna porovnateľná sieť uvedená do prevádzky menej než päť rokov pred sieťou financovanou štátom, súkromné rozšírenie do takejto príľahlej oblasti je možné až dva roky po uvedení siete financovanej z verejných zdrojov do prevádzky¹⁰⁴.
150. V súlade s výnimkou uvedenou v oddiele 5.2.4.4.1 môžu členské štáty za určitých okolností obmedziť poskytovanie určitých prístupových produktov, ktoré by neprimerane zvýšili investičné náklady bez toho, aby mali výrazne pozitívny vplyv v podobe zintenzívnenia hospodárskej súťaže, a to len na prípady odôvodneného dopytu zo strany záujemcu o prístup. Takáto výnimka je možná za týchto podmienok:
 - a) dotknutá oblasť je oblasťou s nízkou hustotou obyvateľstva a má obmedzené širokopásmové služby alebo sú prijemcami pomoci malé miestne spoločnosti¹⁰⁵;
 - b) prístup nemožno obmedziť na základe odôvodneného dopytu v husto osídlených oblastiach, v ktorých možno očakávať rozvoj hospodárskej súťaže v oblasti infraštruktúry. V takýchto oblastiach by sieť financovaná štátom mala ponúkať všetky typy sieťových prístupových produktov;
 - c) členské štáty musia preukázať nerovnomerný nárast nákladov pre každý dotknutý prístupový produkt, s podrobným a objektívnym výpočtom nákladov;

¹⁰⁴ Tieto pravidlá platia aj v prípade pripojení k backhaulovým sieťam financovaným štátom alebo v prípade mobilnej siete financovanej štátom, ktorá sa následne používa na pevný bezdrôtový prístup do oblastí, ktoré už sú pokryté pevnou sieťou.

¹⁰⁵ Pozri napríklad rozhodnutie Komisie K(2011) 7285 v konečnom znení z 19. októbra 2011, vec N 330/2010 – Francúzsko – Programme national «Très Haut Débit» – Volet B (Ú. v. EÚ C 364, 14.12.2011, s. 2) a rozhodnutie Komisie C(2012) 8223 final z 20. novembra 2012, vec SA.33671 (2012/N) – Spojené kráľovstvo – Vnútroštátny systém širokopásmového pripojenia pre Spojené kráľovstvo – Broadband Delivery UK (Ú. v. EÚ C 16, 19.1.2013, s. 2).

- d) dopyt sa považuje za odôvodnený, ak i) záujemca o prístup poskytne súdržný podnikateľský plán, v ktorom sa odôvodňuje vývoj produktu v sieti financovanej štátom a ii) už v tej istej zemepisnej oblasti iný prevádzkovateľ za ekvivalentnú cenu k cenám v husto obývaných oblastiach neponúka žiadny porovnateľný prístupový produkt¹⁰⁶;
- e) Ak žiadosť o prístup spĺňa požiadavky uvedené v bodoch (150)a) – (150)d), dodatočné náklady za poskytovanie takéhoto prístupu nesie príjemca pomoci¹⁰⁷.

5.2.4.4.3. Stanovenie cien za veľkoobchodný prístup

151. Pri stanovovaní cien prístupových produktov na veľkoobchodnej úrovni musia členské štáty zabezpečiť, aby cena za veľkoobchodný prístup pre jednotlivé prístupové produkty vychádzala z jednej z týchto referenčných hodnôt a zásad stanovovania cien:
 - a) priemerné zverejnené veľkoobchodné ceny, ktoré prevládajú v iných porovnateľných a konkurenčnejších oblastiach členského štátu alebo Únie, alebo
 - b) v prípade, že takéto zverejnené ceny neexistujú, regulované ceny už stanovené alebo schválené vnútroštátnym regulačným orgánom pre príslušné trhy a služby, alebo
 - c) v prípade, že takéto zverejnené alebo regulované ceny neexistujú, nákladová orientácia alebo metodika stanovená v súlade so sektorovým regulačným rámcom.
152. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci vnútroštátneho regulačného orgánu podľa regulačného rámca, s vnútroštátnym regulačným orgánom sa konzultuje o podmienkach veľkoobchodného prístupu vrátane cien a o súvisiacich námietkach, ako sa stanovuje v oddiele 5.2.3.5.
153. Členské štáty musia prístupové produkty na veľkoobchodnej úrovni, zmluvné podmienky a ceny uviesť v súťažných podkladoch a musia tieto informácie uverejniť na súhrnnom webovom sídle štátnej pomoci na celoštátnej alebo regionálnej úrovni. Prístup k webovému sídlu by sa mal širokej verejnosti umožniť bez obmedzení vrátane predchádzajúcej registrácie používateľa.

¹⁰⁶ V rámci analýzy primeranosti môže Komisia vzhľadom na špecifiká veci a celkové vyváženie prijať aj iné podmienky. Pozri napríklad rozhodnutie Komisie K(2011) 7285 v konečnom znení z 19. októbra 2011, vec N 330/2010 – Francúzsko – Programme national «Très Haut Débit» – Volet B (Ú. v. EÚ C 364, 14.12.2011, s. 2) a rozhodnutie Komisie C(2012) 8223 final z 20 novembra 2012, vec SA.33671 (2012/N) – Spojené kráľovstvo – Vnútroštátny systém širokopásmového pripojenia pre Spojené kráľovstvo – Broadband Delivery UK (Ú. v. EÚ C 16, 19.1.2013, s. 2). Ak sú podmienky splnené, prístup sa udelí v rámci časového obdobia prispôbeného konkrétnemu trhu. V prípade konfliktu požiadava orgán poskytujúci pomoc vnútroštátny regulačný orgán alebo iný príslušný vnútroštátny orgán o radu.

¹⁰⁷ Na pokrytie takýchto prístupových nákladov sa neposkytuje žiadna dodatočná pomoc.

5.2.4.5. Vrátenie poskytnutých prostriedkov

154. Výška pomoci pre opatrenia podporujúce zavedenie pevných a mobilných sietí sa často stanovuje na základe *ex ante*, aby pokryla očakávanú medzeru vo financovaní počas životnosti projektu.
155. Keďže okolo budúcich výdavkov a výnosov býva zvyčajne určitá neistota, členské štáty by mali v takomto prípade pozorne monitorovať vykonávanie širokopásmového projektu počas celého jeho trvania a mali by predvídať mechanizmus vrátenia poskytnutých prostriedkov, aby bolo možné náležite zohľadniť informácie, ktoré príjemca pomoci nezohľadnil v pôvodnom podnikateľskom pláne, keď žiadal o štátnu pomoc. Medzi faktory, ktoré ovplyvňujú ziskovosť projektu a ktoré môže byť problematické, či dokonca nemožné dostatočne presne stanoviť *ex-ante*, patria napríklad: i) skutočné náklady na zavedenie siete, ii) skutočné výnosy z hlavných služieb, iii) skutočné využívanie a iv) skutočné výnosy z vedľajších služieb¹⁰⁸.
156. Členské štáty musia mechanizmus vrátenia poskytnutých prostriedkov vykonávať aspoň počas obdobia trvania projektu, ak je výška pomoci projektu väčšia ako 5 miliónov EUR, a musia stanoviť jeho pravidlá transparentne a jasne *ex-ante* (vrátane dokumentácie pre súťažné výberové konanie).
157. Vrátenie poskytnutých prostriedkov nie je potrebné, ak sa projekt vykonáva prostredníctvom priameho investičného modelu (pozri prílohu III), v rámci ktorého verejný orgán buduje a prevádzkuje čisto veľkoobchodnú sieť vo verejnom vlastníctve len na účel poskytovania spravodlivého a nediskriminačného prístupu pre všetkých prevádzkovateľov¹⁰⁹.
158. Keďže podnikateľský plán príjemcu pomoci môžu pozitívne alebo negatívne ovplyvniť rôzne faktory, mechanizmus vrátenia poskytnutých prostriedkov by mal byť navrhnutý tak, aby zohľadňoval a zosúladňoval dva ciele: i) mal by členskému štátu umožniť získať späť sumy, ktoré presahujú primeraný zisk¹¹⁰, ii) nemal by ohroziť

¹⁰⁸ Mechanizmus vrátenia poskytnutých prostriedkov môže napríklad pomôcť pri vymáhaní ziskov, ktoré sú vyššie ako odôvodnene predpokladané zisky, napríklad v dôsledku: i) vyššieho využitia širokopásmových produktov než sa predpokladalo, čo vedie k dodatočným ziskom a menšiemu nedostatku investícií a ii) vyšších výnosov z iných ako širokopásmových produktov než sa predpokladalo, čo vedie k dodatočným ziskom a menšiemu nedostatku investícií (napr. zisky z nových prístupových produktov na veľkoobchodnej úrovni). Pozri rozhodnutie Komisie C(2016) 3208 final z 26. mája 2016, vec SA 40720 (2016/N) – Spojené kráľovstvo – Broadband Delivery UK (Ú. v. EÚ C 323, 2.9.2016, s. 2).

¹⁰⁹ Mechanizmus vrátenia poskytnutých prostriedkov môže byť vhodný aj pre niektoré modely verejného vlastníctva, v ktorých môže byť založený na porovnaní *ex post* čistej súčasnej hodnoty skutočných výnosov príjemcu z projektových účtov na konci platnosti zmluvy a výnosov predpokladaných príjmom, ktoré uviedol v modeli projektu zahrnutom do zmluvy. Pozri napríklad rozhodnutie Komisie C(2016) 3208 final z 26. mája 2016, vec SA 40720 (2016/N) – Spojené kráľovstvo – Broadband Delivery UK (Ú. v. EÚ C 323, 2.9.2016, s. 2).

¹¹⁰ Primeraný zisk by sa mal chápať ako miera návratnosti kapitálu, ktorá by bola potrebná pre bežnú spoločnosť, pri zohľadnení úrovne rizika špecifickej pre širokopásmové odvetvie a druh poskytovaných služieb. Požadovaná miera návratnosti kapitálu sa zvyčajne určuje na základe vážených priemerných kapitálových nákladov (ďalej len „WACC“).

motiváciu prevádzkovateľov, aby sa zúčastnili sa verejného obstarávania¹¹¹ a usilovať sa o nákladovú efektívnosť (zvýšenie efektívnosti) pri zavádzaní siete. Na účely primeraného zosúladenia oboch cieľov by mali členské štáty v súvislosti so zvyšovaním prevádzkovej efektívnosti zaviesť stimulujúce kritériá¹¹².

159. Výšku stimulu možno stanoviť najviac na 30 % primeraného zisku. Členské štáty by nemali požadovať vrátenie žiadneho mimoriadneho zisku nižšieho ako stanovený limit (to znamená primeraný zisk navýšený o výšku stimulu¹¹³). Akýkoľvek zisk presahujúci limit 30 % je nutné rozdeliť medzi príjemcu pomoci a členský štát na základe intenzity pomoci, ktorá vyplýva z výsledku súťažného výberového konania¹¹⁴.
160. V rámci mechanizmov vrátenia poskytnutých prostriedkov sa musia zohľadniť aj zisky vyplývajúce z iných transakcií týkajúcich sa siete financovanej štátom. Keď sa napríklad zriadi spoločnosť špeciálne na budovanie a/alebo prevádzkovanie siete financovanej štátom a existujúci akcionár tejto spoločnosti do siedmich rokov od dokončenia siete alebo do desiatich rokov od udelenia zákazky predá všetky svoje akcie v spoločnosti alebo ich časť, musí členskému štátu vrátiť akúkoľvek sumu, o ktorú príjmy z predaja presiahli cenu, pri ktorej by súčasný akcionár dosiahol primeraný zisk¹¹⁵.
161. Vrátené poskytnuté prostriedky sa v každom prípade musia vrátiť členskému štátu. Členské štáty sa môžu rozhodnúť tieto vrátené prostriedky znova investovať do rozšírenia siete za rovnakých podmienok ako v rámci pôvodného opatrenia štátnej pomoci (napríklad na financovanie nových projektov v rámci schválenej schémy štátnej pomoci).

5.2.4.6. Oddelené účtovníctvo

162. Prijemca pomoci musí zabezpečiť oddelené vedenie účtovníctva pre finančné prostriedky použité na budovanie a prevádzkovanie siete a pre ostatné finančné prostriedky, ktoré má k dispozícii, aby sa zaistilo zachovanie proporcionality pomoci

¹¹¹ Účasť na verejnom obstarávaní závisí od očakávaných ziskov a strát. Straty môžu vzniknúť napríklad v prípade, že bol prevádzkovateľ príliš optimistický, pokiaľ ide o očakávané budúce výnosy plynúce z poskytovania širokopásmových služieb alebo ak sa vyskytnú neočakávané náklady. Keďže orgán poskytujúci pomoc nenahrádza žiadne neočakávané straty, striktný mechanizmus vrátenia poskytnutých prostriedkov vzťahujúci sa na budúce zisky môže zvýšiť celkové riziko pre investora a odradiť od účasti na verejnom obstarávaní.

¹¹² Zvyšovanie efektívnosti nesmie znížiť kvalitu poskytovanej služby.

¹¹³ Ak je primeraný zisk 10 %, výška stimulu by bola 3 %. Členské štáty by nemali vymáhať žiadny zisk nižší ako 13 %.

¹¹⁴ Ak napríklad skutočný zisk predstavuje 20 % a primeraný zisk je 10 %, výška stimulu je 3 %. Intenzita pomoci je 70 %: členské štáty by nemali vymáhať žiadny zisk nižší ako 13 %. Zisk medzi 13 % až 20 % sa rozdelí tak, že 70 % dostane členský štát a 30 % investor do širokopásmového pripojenia.

¹¹⁵ Pri predpoklade, že akcionár vlastní 20 % akcií v subvencovanej spoločnosti, ktorej primeraný zisk sa vypočíta na 10 % (na základe poznámky pod čiarou č. 114). Čistá súčasná hodnota spoločnosti s použitím 10 % diskontnej sadzby je X. Ak akcionár predá svoje akcie spoločnosti za Y, členský štát získa späť od akcionára $Y - 20 \% \cdot X$.

a aby nedošlo k nadmernej kompenzácii alebo krížovému subvencovaniu činností, na ktoré sa pomoc nevzťahuje.

5.2.4.7. Transparentnosť pomoci

163. Členské štáty musia splniť požiadavky stanovené v oddiele 7.

5.2.5. *Negatívne účinky na hospodársku súťaž a obchod*

164. Pomoc určená na zavádzanie pevných alebo mobilných sietí môže mať negatívne účinky z hľadiska narušenia trhu a môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

165. Komisia posúdi mieru narušenia hospodárskej súťaže a vplyv na obchod z hľadiska vplyvu na konkurentov. Ak majú konkurenti pocit poklesu ziskovosti počiatocnej investície v dôsledku poskytnutia pomoci, môžu sa rozhodnúť obmedziť vlastné budúce investície, úplne opustiť trh alebo nevstúpiť na nový trh alebo do novej zemepisnej oblasti¹¹⁶. Verejná podpora môže takisto povzbudiť miestnych poskytovateľov služieb, aby služby poskytované sieťou financovanou štátom využili znova a uprednostnili ich pred inými trhovými riešeniami. Ak možno ďalej vychádzať z toho, že v prípade príjemcu pomoci ide pravdepodobne o podnik, ktorý už má dominantné postavenie na trhu alebo sa môže stať dominantným v dôsledku verejných investícií, opatrenie pomoci by mohlo oslabiť konkurenčný tlak, ktorý môžu vyvíjať konkurenti. Aj keď takéto narušenia možno považovať za obmedzené na individuálnej úrovni, kumulatívne môžu schémy pomoci stále viesť k vysokým úrovňam narušenia.

5.2.6. *Vyváženie pozitívnych účinkov pomoci a negatívnych účinkov na hospodársku súťaž a obchod*

166. Komisia vyváži pozitívne účinky plánovaných opatrení pomoci na podporené hospodárske činnosti identifikovanými negatívnymi účinkami na hospodársku súťaž a podmienky obchodu. Ak má byť pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom, pozitívne účinky opatrenia pomoci musia prevažovať nad jeho negatívnymi účinkami.

167. Po prvé, Komisia posúdi pozitívne účinky opatrenia pomoci na podporené hospodárske činnosti vrátane toho, ako prispieva k plneniu cieľov digitálnej politiky. Členský štát musí na základe kontrafaktuálnej analýzy preukázať, že opatrenie má pozitívne účinky v porovnaní so situáciou, ktorá by nastala bez tejto pomoci. Ako sa uvádza v oddiele 5.2.1, medzi pozitívne účinky môže patriť dosiahnutie požadovaných cieľov, napríklad zavedenie novej siete, ktorá prináša na trh dodatočnú kapacitu a rýchlosť, ako aj nižšie ceny, lepší výber pre zákazníkov, vyššiu kvalitu a inováciu. To by malo za následok aj lepší prístup koncových používateľov k zdrojom online a spolu so zvýšenou ochranou spotrebiteľa v tejto oblasti to môže stimulovať rast dopytu. Tým sa prispeje k dokončeniu jednotného digitálneho trhu a prinesie to výhody celému hospodárstvu Únie.

168. Komisia môže okrem toho prípadne zohľadniť, či pomoc prinesie aj ďalšie pozitívne účinky, napríklad zlepšenie energetickej efektívnosti prevádzky siete. Ak sa v týchto ďalších pozitívnych účinkoch zohľadňujú účinky zahrnuté v politikách Únie, ako je

¹¹⁶ Tento druh účinkov možno nazvať „vytlačenie“.

napríklad európska zelená dohoda, o pomoci zosúladenej s takýmito politikami Únie možno takisto povedať, že má širšie pozitívne účinky.

169. Po druhé, Komisia posúdi, či sú niektoré negatívne účinky obmedzené na potrebné minimum. Členské štáty musia preukázať, že sú negatívne účinky obmedzené na potrebné minimum. Mali by pritom zohľadniť potrebu, vhodnosť a primeranosť opatrenia pomoci (oddiely 5.2.2 až 5.2.4) a napríklad veľkosť projektov, jednotlivé a kumulatívne výšky pomoci, očakávaných príjemcov (napr. či má príjemca značnú trhovú silu), ako aj charakteristiky zacielených oblastí (napríklad počet výkonných sietí v danej oblasti, či už existujúcich alebo dôveryhodne naplánovaných). S cieľom umožniť Komisii posúdiť možné negatívne účinky sa členské štáty vyzývajú, aby predložili všetky posúdenia vplyvu, ktoré majú k dispozícii, ako aj hodnotenia *ex post* vykonané v prípade podobných predchádzajúcich schém.
170. Komisia bude opatrenie pomoci považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom len vtedy, ak pozitívne účinky prevážia nad negatívnymi účinkami na hospodársku súťaž a obchod. Ak navrhované opatrenie pomoci neprináša vhodné a primerané riešenie jasne identifikovaného zlyhania trhu, negatívne rušivé účinky na hospodársku súťaž zvyčajne prevážia nad pozitívnymi účinkami opatrenia. Komisia preto pravdepodobne dospeje k záveru, že navrhované opatrenie pomoci je nezlučiteľné.

6. POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI OPATRENÍ NA VYUŽÍVANIE SIETE

171. Hoci požiadavkou na to, aby bolo možné si predplatiť služby prístupu na internet, je dostupnosť elektronickej komunikačnej siete, v niektorých prípadoch to nemusí postačovať na splnenie potrieb koncových používateľov, najmä tých, ktoré sa uvádzajú v bodoch (52) a (63), ani na to, aby sa prejavil prínos pre spoločnosť ako celok.
172. Môže to vyplývať z relatívne nízkej tendencie koncových používateľov predplatiť si služby prístupu na internet. Táto nízka tendencia môže byť spôsobená rôznymi dôvodmi vrátane hospodárskeho vplyvu nákladov na predplatenie služieb elektronickej komunikácie na koncových používateľov všeobecne alebo na určité kategórie koncových používateľov, najmä na koncových používateľov v neistých situáciách, a nepresné zváženie výhod, ktoré predplatenie širokopásmových služieb prináša.
173. Užitočnou pomôckou pri riešení konkrétneho zlyhania trhu týkajúceho sa využívania dostupných služieb elektronickej komunikácie môžu byť opatrenia na podporu ich využívania, napríklad vo forme poukazov. Všeobecne rozšírený a cenovo dostupný prístup k pripojeniu prináša pozitívne vedľajšie účinky vďaka svojej schopnosti urýchliť rast a inovácie vo všetkých sektoroch hospodárstva. Tam, kde nemožno zaistiť cenovo dostupný prístup k primeraným službám elektronickej komunikácie, napríklad z dôvodu vysokých maloobchodných cien, môže štátna pomoc prispieť k vyriešeniu takéhoto zlyhania trhu. V takých prípadoch môže mať poskytnutie štátnej pomoci pozitívne účinky a celková účinnosť sa môže zvýšiť.
174. Cieľom systémov poukazov je zvýšiť využívanie (predplatné), alebo za určitých okolností stimulovať koncových používateľov, aby si zachovali predplatné pevných alebo mobilných služieb.

175. Slúžia na zníženie nákladov pre koncových používateľov (napríklad zriaďovacích nákladov a predplatného na určité časové obdobie). Možno ich použiť na predplatenie nových pevných alebo mobilných služieb alebo na modernizáciu aktuálneho predplatného.
176. Poukazy by nepredstavovali pomoc pre koncových používateľov vrátane jednotlivých spotrebiteľov, ktorí nevykonávajú hospodársku činnosť v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy. Poukazy môžu predstavovať pomoc pre koncových používateľov, ktorí vykonávajú hospodársku činnosť v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy. Vo väčšine prípadov by však táto pomoc mohla byť *de minimis* vzhľadom na obmedzenú hodnotu poukazov.
177. V existujúcej judikatúre Súdneho dvora Európskej únie sa potvrdzuje, že ak je poskytnutá nejaká výhoda koncovým používateľom, napríklad jednotlivým spotrebiteľom, ktorí nevykonávajú žiadnu hospodársku činnosť, môže sa to považovať aj za výhodu poskytnutú určitým iným podnikom, čo môže predstavovať štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy¹¹⁷. Takýmito inými podnikmi môžu byť prevádzkovatelia elektronických komunikácií alebo iné podniky prijímajúce poukazy.
178. Poukazy môžu predstavovať výhodu pre prevádzkovateľov elektronických komunikácií, ktorí poskytujú služby koncovým používateľom (a v niektorých prípadoch môžu poskytovať výhodu prevádzkovateľom sietí), ktorí budú môcť prostredníctvom existujúcich elektronických komunikačných sietí poskytovať služby väčšiemu počtu koncových používateľov, čím sa posilní ich postavenie na trhu¹¹⁸. Poskytovatelia a prevádzkovatelia služieb elektronickej komunikácie sú podniky a vzťahuje sa na nich kontrola štátnej pomoci, ak výhoda, ktorú získavajú, presahuje úroveň *de minimis*.

6.1. Sociálne poukazy

179. Účelom sociálnych poukazov je podporiť určitých jednotlivých spotrebiteľov, aby si mohli zaobstarať alebo zachovať pevné alebo mobilné služby. Možno ich považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 2 písm. a) zmluvy ako „*pomoc sociálnej povahy poskytovaná jednotlivým spotrebiteľom za predpokladu, že sa poskytuje bez diskriminácie vo vzťahu k pôvodu výrobkov*“¹¹⁹.
180. Ak majú byť tieto poukazy zlučiteľné s článkom 107 ods. 2 písm. a) zmluvy, musia mať sociálnu povahu a byť vyhradené pre určité kategórie jednotlivých spotrebiteľov (podniky na ne nemajú nárok), ktorých finančné okolnosti oprávňujú na vyplácanie

¹¹⁷ Rozsudok Všeobecného súdu zo 4. marca 2009, Taliansko/Komisia, T-424/05, ECLI:EU:C:2007:367, bod 108, rozsudok Súdneho dvora z 28. júla 2011, Mediaset/Komisia, C-403/10 P, ECLI:EU:C:2011:533, bod 81.

¹¹⁸ Bez toho, aby bolo dotknuté posúdenie opatrení prijatých na vnútroštátnej úrovni v rámci vykonávania povinností univerzálnej služby, ktoré sú zahrnuté v regulačnom rámci Únie pre elektronickú komunikáciu [smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36)], ktoré bolo vykonané podľa pravidiel štátnej pomoci.

¹¹⁹ Pozri rozhodnutie Komisie C(2020) 8441 final zo 4. decembra 2020, vec SA.57357 (2020/N) – Grécko – Systém poukazov na širokopásmové pripojenie pre študentov (Ú. v. EÚ C 41, 5.2.2021, s. 4).

sociálnej pomoci (napr. rodiny s nižším príjmom, študenti, žiaci atď.), napríklad aby sa im poskytla možnosť zaobstarat' alebo zachovať si pevné alebo mobilné predplatné a využívať ho na účely dištančného vzdelávania, telepráce atď.

181. V rámci vnútroštátnych pravidiel možno predpokladať rôzne spôsoby vykonávania. V rámci systému poukazov sa môže napríklad počítať s platbami priamo koncovým používateľom alebo priamo poskytovateľovi služieb, ktorého si koncoví používatelia vyberú.
182. Oprávnenými nákladmi môžu byť mesačný poplatok, štandardné¹²⁰ zriaďovacie náklady a koncové zariadenie koncového používateľa (modem/smerovač) potrebné na prístup na internet.
183. Poukazy sa musia používať výhradne na predplatenie nových alebo zachovanie existujúcich pevných alebo mobilných služieb. Poukazy sa nesmú poskytovať na zmenu poskytovateľa, ak poskytuje službu rovnakej kvality, aby sa znížilo riziko oportunistického správania, ktoré nie je v súlade so sociálnym cieľom týchto poukazov. Poukazy sa nesmú používať na modernizovanie existujúceho predplatného pevných alebo mobilných služieb, ak nemožno jasne preukázať, že výkon aktuálneho predplatného nedokáže naplniť minimálne primerané potreby používateľa.
184. Požiadavka predchádzať akejkoľvek diskriminácii vo vzťahu k pôvodu výrobkov sa považuje za splnenú v prípade súladu so zásadou technologickej neutrality. Koncoví používatelia musia mať možnosť použiť poukaz na to, aby si zaobstarali oprávnené pevné alebo mobilné služby od akéhokoľvek poskytovateľa, ktorý ich dokáže poskytnúť, bez ohľadu na technológiu, ktorá sa na ich poskytovanie používa. V rámci tohto opatrenia sa musí zabezpečiť rovnocenné zaobchádzanie so všetkými poskytovateľmi služieb a koncovému používateľovi sa musí ponúknuť čo najširší výber dodávateľov. Členský štát musí na tento účel vytvoriť online register všetkých oprávnených poskytovateľov služieb alebo uplatniť rovnocennú alternatívnu metódu, aby zaistil otvorený, transparentný a nediskriminačný charakter tohto opatrenia. Koncoví používatelia musia mať možnosť si tento online register pozrieť, aby boli informovaní o všetkých prevádzkovateľoch, ktorí im dokážu poskytnúť oprávnené služby. Všetci poskytovatelia schopní poskytovať oprávnené pevné alebo mobilné služby musia mať možnosť byť zahrnutí do online registra na základe objektívnych a transparentných kritérií (napríklad schopnosti splniť minimálne požiadavky na poskytovanie oprávnených pevných alebo mobilných služieb). V online registri sa môžu koncovým používateľom poskytovať aj ďalšie užitočné informácie, napríklad o druhu služieb poskytovaných rôznymi prevádzkovateľmi.
185. Systémy sociálnych poukazov musia byť časovo ohraničené na primerané obdobie nie dlhšie ako tri roky.
186. Členské štáty môžu uplatniť ďalšie záruky, aby predišli neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže a možným zneužitiam poukazov koncovými používateľmi alebo prevádzkovateľmi elektronickej komunikácie. Ďalšie záruky môžu byť potrebné na to, aby sa zaistilo, že poukazy sa nepoužijú na zaobstaranie služieb pevného alebo

¹²⁰ Štandardné náklady sú tie, ktoré sa vzťahujú na všetkých koncových používateľov bez ohľadu na ich konkrétnu situáciu.

mobilného prístupu na internet v prípade, ak už má iný člen domácnosti predplatenú primeranú službu.

187. Okrem toho musia členské štáty splniť požiadavky stanovené v oddiele 7, ktoré sa týkajú transparentnosti, podávania správ a monitorovania.

6.2. Poukazy na pripojenie

188. Poukazy na pripojenie môžu byť určené pre širšie kategórie koncových používateľov (napríklad poukazy pre všetkých občanov alebo určité podniky, napr. MSP), s cieľom podporiť využívanie pevných alebo mobilných služieb a prispieť tak k rozvoju hospodárskej činnosti. Takéto opatrenia možno považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.
189. Komisia bude takéto opatrenia považovať za zlučiteľné vtedy, ak prispievajú k rozvoju hospodárskej činnosti (prvá podmienka) bez toho, aby neprimerane narúšali podmienky obchodu v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom (druhá podmienka).

6.2.1. Prvá podmienka

190. Komisia je presvedčená, že systémy poukazov, ktoré účinne uľahčujú využívanie pevných alebo mobilných služieb, môžu uľahčiť rozvoj mnohých hospodárskych činností prostredníctvom zvýšenia pripojenia a prístupu k službám prístupu na internet.
191. Ak má mať poukaz stimulačný účinok, nesmie pokrývať viac ako 50 % oprávnených nákladov. Oprávnenými nákladmi môžu byť mesačný poplatok, štandardné zriaďovacie náklady a koncové zariadenie koncového používateľa (modem/smerovač) potrebné na prístup na internet. Oprávnené náklady sa môžu vzťahovať aj na vnútornú kabeláž a na určitý rozsah zavedenia v rámci súkromného majetku koncového používateľa alebo v rámci verejného majetku v tesnej blízkosti súkromného majetku koncového používateľa, ak ide o potrebný a doplnkový krok na účely poskytovania služby.
192. V rámci vnútroštátnych pravidiel možno stanoviť rôzne spôsoby vykonávania. V rámci systému poukazov sa môžu napríklad stanoviť platby priamo koncovým používateľom alebo priamo poskytovateľovi služieb, ktorého si koncoví používatelia vyberú.
193. Ak opatrenie štátnej pomoci, s ním spojené podmienky (vrátane metódy financovania, ak je táto metóda neoddeliteľnou súčasťou opatrenia) alebo činnosť, ktorá sa ním financuje, predstavujú porušenie príslušného ustanovenia alebo všeobecných zásad práva EÚ, nemožno pomoc vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom¹²¹.

6.2.2. Druhá podmienka

194. Štátna pomoc by sa mala zamerať na situácie, v ktorých môže pomoc priniesť dôležité zlepšenie, ktoré sa nedosiahne len prostredníctvom samotného trhu, to znamená, keď

¹²¹ Rozsudok Súdneho dvora z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, bod 44.

došlo k zlyhaniu trhu z hľadiska využívania. Ak napríklad štátna pomoc na využívanie pevných alebo mobilných služieb elektronickej komunikácie nie je zameraná na zlyhanie trhu z hľadiska využívania (napríklad ak sa poukazy zneužívajú na podporu zavádzania namiesto podpory dopytu) alebo ak sa nedodržiava technologická neutralita, pomoc vo forme poukazov by nepredstavovala vhodný nástroj politiky a toto opatrenie by mohlo zmeniť podmienky na investovanie a vytvoriť narušenia, ktoré budú nepriaznivo pôsobiť na správne fungovanie dotknutých trhov. V takých prípadoch hrozí riziko, že by pomoc vo forme poukazov mohla neprimerane narúšať podmienky obchodu v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom. Takéto opatrenie pomoci týkajúce sa poukazov na pripojenie nemožno považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom.

195. Poukazy môžu byť potrebné na podporu predplatného novej služby alebo na modernizáciu existujúcej služby. Poukazy sa môžu používať na modernizáciu existujúceho predplatného pevného alebo mobilného pripojenia len v takom rozsahu, v ktorom nebudú neprimerane narúšať hospodársku súťaž na maloobchodnej a veľkoobchodnej úrovni.
196. Komisia sa domnieva, že poukazy na pripojenie, ktoré sú technologicky neutrálne, sú takisto primerané, keďže koncoví používatelia si vďaka nim môžu zaobstarat' služby s najlepším pomerom ceny a kvality od akéhokoľvek poskytovateľa, ktorý ich dokáže poskytnúť, bez ohľadu na technológiu, ktorú na poskytovanie služieb využíva. Takéto opatrenia môžu navyše znižovať negatívne účinky na hospodársku súťaž vyplývajúce z pomoci, ak sa nimi zabezpečuje rovnocenné zaobchádzanie so všetkými možnými poskytovateľmi služieb a koncovým používateľom sa poskytne najširší možný výber dodávateľov. Členský štát musí na tento účel vytvoriť online register všetkých oprávnených poskytovateľov služieb alebo uplatniť rovnocennú alternatívnu metódu, aby zaistil otvorený, transparentný a nediskriminačný charakter tohto opatrenia. Koncoví používatelia musia mať možnosť pozrieť si tieto informácie o všetkých prevádzkovateľoch, ktorí im dokážu poskytnúť oprávnené služby. Všetci poskytovatelia schopní poskytovať oprávnené služby musia mať možnosť požiadať o zahrnutie do online registra alebo využiť akúkoľvek alternatívnu metódu, ktorú zvolí členský štát na základe objektívnych kritérií (napríklad schopnosti splniť minimálne požiadavky na poskytovanie oprávnených pevných alebo mobilných služieb). Prostredníctvom online registra (alebo zvolenej alternatívnej metódy) sa môžu koncovým používateľom poskytovať aj ďalšie užitočné informácie, napríklad o type služieb poskytovaných rôznymi prevádzkovateľmi.
197. Poukazy na pripojenie musia byť koncovým používateľom dostupné len v oblastiach, v ktorých existuje aspoň jedna sieť¹²² schopná poskytovať oprávnené služby, čo sa musí overiť pomocou mapovania a verejnej konzultácie. Mapovanie a verejná konzultácia sa musia vzťahovať na celé obdobie trvania systému poukazov a musia sa vykonať v súlade s oddielmi 5.2.2.4.1 a 5.2.2.4.2. V rámci verejnej konzultácie je nutné vyzvať zainteresované strany, aby predložili pripomienky k hlavným znakom opatrenia, a nie len k dostupnosti sietí v cieľových oblastiach.

¹²² Opatrenie vo forme poukazu zamerané na zvýšenie využívania budúcej siete možno zahrnúť do opatrení pomoci pre sieť.

198. Členské štáty musia znížiť riziká, že systémy poukazov neprimerane narušia hospodársku súťaž. Ak má byť pomoc zlučiteľná, členské štáty musia vykonať posúdenie trhu a identifikovať oprávnených poskytovateľov, ktorí sú prítomní v danej oblasti, a musí zozbierať informácie na výpočet ich podielu na trhu. Posúdenie trhu sa musí zamerať na stanovenie toho, či môže systém poukazov neprimerane zvýhodniť niektorých prevádzkovateľov na úkor ostatných a posilniť ich dominantné postavenie na (miestnom) trhu. Posúdenie trhu sa musí zamerať aj na stanovenie skutočnej potreby vykonávania systému poukazov, a to porovnaním situácie v oblasti (oblastiach) intervencie so situáciou v iných oblastiach členského štátu alebo Únie. Zároveň sa môžu posúdiť trendy využívania siete koncovými používateľmi, aby sa dospelo k záveru v súvislosti s príležitosťou vykonávania systému poukazov.
199. Na to, aby bol poskytovateľ zahrnutý do systému poukazov, v ktorom je vertikálne integrovaný a má maloobchodný trhový podiel vyšší ako 25 %, musí ponúkať na príslušnom veľkoobchodnom prístupovom trhu každému poskytovateľovi služieb elektronickej komunikácie aspoň jeden prístupový produkt na veľkoobchodnej úrovni schopný zabezpečiť, aby záujemca o prístup mohol spoľahlivo poskytovať oprávnené služby za otvorených, transparentných a nediskriminačných podmienok. Cena za veľkoobchodný prístup sa musí stanoviť podľa pokynov v oddiele 5.2.4.4.3.
200. Systémy poukazov na pripojenie sa budú považovať za opatrenie s obmedzenými negatívnymi účinkami na hospodársku súťaž, ak budú časovo obmedzené na primerané obdobie nie dlhšie ako dva roky.
201. Okrem toho musia členské štáty splniť požiadavky stanovené v oddiele 7, ktoré sa týkajú transparentnosti, podávania správ a monitorovania.

7. TRANSPARENTNOSŤ, PODÁVANIE SPRÁV A MONITOROVANIE

7.1. Transparentnosť

202. Členské štáty musia v module Komisie pre transparentné pridelenie pomoci¹²³ alebo na súhrnnom webovom sídle štátnej pomoci na celoštátnej alebo regionálnej úrovni uverejniť:
- a) úplné znenie rozhodnutia, ktorým sa schvaľuje schéma pomoci alebo individuálna pomoc a jej vykonávacie ustanovenia, alebo odkaz naň;
 - b) informácie o každom jednom poskytnutí pomoci presahujúcej výšku 100 000 EUR v súlade s prílohou IV.
203. Informácie uvedené v bode (202)b) sa musia uverejniť do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci alebo v prípade pomoci vo forme daňových zvýhodnení do jedného roka odo dňa lehoty na predloženie daňového priznania¹²⁴.

¹²³ „Verejné vyhľadávanie v databáze transparentnosti poskytovania štátnej pomoci“ dostupné na tomto webovom sídle: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sk>.

¹²⁴ Ak neexistuje žiadna formálna požiadavka na ročné vyhlásenie, na účely zápisu sa za dátum poskytnutia pomoci bude považovať 31. december roku, na ktorý bola pomoc poskytnutá.

204. Členské štáty musia usporiadať svoje súhrnné webové sídla týkajúce sa štátnej pomoci, na ktoré sa odkazuje v bode (202), takým spôsobom, aby umožňovali jednoduchý prístup k informáciám. V prípade neoprávnenej pomoci, ktorá bola následne uznaná za zlučiteľnú, musia členské štáty uverejniť informácie do šiestich mesiacov odo dňa rozhodnutia Komisie, ktorým vyhlásila pomoc za zlučiteľnú.
205. Aby sa umožnilo presadzovanie pravidiel štátnej pomoci podľa zmluvy, informácie musia byť k dispozícii najmenej 10 rokov od dátumu poskytnutia pomoci. Informácie sa musia uverejniť v nechránenom tabuľkovom formáte, ktorý umožňuje efektívne vyhľadávanie, extrahovanie, sťahovanie a jednoduché uverejňovanie na internete, napríklad vo formáte CSV alebo XML. Prístup k webovému sídlu sa musí širokej verejnosti umožniť bez obmedzení vrátane predchádzajúcej registrácie používateľa.
206. Komisia na svojom webovom sídle uverejní odkaz na webové sídlo štátnej pomoci na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni, na ktoré sa odkazuje v bode (202).

7.2. Podávanie správ

207. Podľa nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589¹²⁵ a nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004¹²⁶ sú členské štáty povinné predkladať Komisii výročné správy v súvislosti s každým opatrením pomoci schváleným podľa týchto usmernení.
208. Okrem výročných správ uvedených v bode (207) musia členské štáty Komisii každé dva roky predložiť správu, ktorá obsahuje kľúčové informácie o opatreniach pomoci schválených podľa týchto usmernení, v súlade s prílohou V. Pri prijímaní rozhodnutia v súlade s týmito usmerneniami môže Komisia požadovať dodatočné podávanie správ týkajúce sa poskytnutej pomoci.

7.3. Monitorovanie

209. Členské štáty musia uchovávať podrobné záznamy o všetkých opatreniach pomoci. Tieto záznamy musia obsahovať všetky informácie potrebné na posúdenie, či sú splnené všetky podmienky týkajúce sa zlučiteľnosti vyplývajúce z týchto usmernení. Členské štáty musia tieto záznamy uchovávať 10 rokov od dátumu poskytnutia pomoci a na požiadanie ich musia predložiť Komisii.

8. PLÁN HODNOTENIA *EX POST*

210. Aby sa ďalej zabezpečilo, že narušenia hospodárskej súťaže a obchodu sú obmedzené, Komisia môže vyžadovať, aby určité schémy boli časovo obmedzené (zvyčajne na štyri roky alebo menej) a aby podliehali hodnoteniu *ex post* s cieľom overiť i) splnenie predpokladov a podmienok, na základe ktorých boli vyhlásené za zlučiteľné s vnútorným trhom, ii) účinnosť opatrenia pomoci na základe vopred stanovených cieľov, iii) vplyv opatrenia pomoci na trhy a hospodársku súťaž, aby sa zaručilo, že

¹²⁵ Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 9).

¹²⁶ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

počas trvania schémy pomoci nevzniknú žiadne nežiaduce rušivé účinky, ktoré by boli v rozpore so záujmami Únie¹²⁷.

211. Hodnotenie *ex post* sa môže vyžadovať v prípade schém s veľkým rozpočtom pomoci alebo s novými charakteristikami, alebo v prípade, že sa predpokladajú významné zmeny trhu, technológie alebo regulácie. Hodnotenie sa bude v každom prípade vyžadovať v prípade schém, ktorých rozpočtové prostriedky štátnej pomoci alebo účtované výdavky presahujú 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas ich celkového trvania, to znamená kombinovaného trvania schémy a akejkoľvek predchádzajúcej schémy zahŕňajúcej podobný cieľ a zemepisnú oblasť, počnúc od uverejnenia usmernení. Vzhľadom na ciele hodnotenia a s cieľom zabrániť neprímeranému zaťaženiu členských štátov sa hodnotenia *ex post* požadujú len v prípade schém pomoci, ktorých celkové trvanie presahuje tri roky, počnúc od uverejnenia usmernení.
212. Požiadavka na hodnotenie *ex post* sa nemusí dodržať v prípade schém pomoci, ktoré sú bezprostredným pokračovateľom schémy zahŕňajúcej podobný cieľ a podobnú zemepisnú oblasť, ktorá bola predmetom hodnotenia, ich záverečná hodnotiaci správa bola v súlade s plánom hodnotenia, ktorý schválila Komisia, a neviedli k žiadnym negatívnym zisteniam. Ak záverečná hodnotiaci správa schémy nie je v súlade so schváleným plánom hodnotenia, táto schéma musí byť s okamžitou platnosťou pozastavená na základe žiadosti Komisie.
213. Cieľom hodnotenia by malo byť overenie dosiahnutia predpokladov a podmienok nevyhnutných pre zlučiteľnosť schémy, najmä potrebnosti a účinnosti opatrenia pomoci vzhľadom na jeho všeobecné a špecifické ciele. Mal by sa ním posúdiť aj vplyv schémy na hospodársku súťaž a obchod.
214. V prípade schém pomoci, na ktoré sa vzťahuje požiadavka na hodnotenie uvedené v bode (211), musia členské štáty oznámiť návrh plánu hodnotenia, ktorý bude tvoriť neoddeliteľnú súčasť posúdenia schémy Komisiou takto:
 - a) spolu so schémou pomoci, ak rozpočtové prostriedky štátnej pomoci schémy presahujú 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas jej celkového trvania;
 - b) do 30 pracovných dní od akejkoľvek významnej zmeny, ktorá zvyšuje rozpočet schémy na viac ako 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas celého trvania schémy;
 - c) do 30 pracovných dní po zaznamenaní výdavkov v rámci schémy v oficiálnych účtoch v ktoromkoľvek roku vo výške viac ako 150 miliónov EUR.
215. Návrh plánu hodnotenia musí byť v súlade so spoločnými metodickými zásadami, ktoré stanovila Komisia¹²⁸. Členské štáty musia zverejniť plán hodnotenia schválený Komisiou.

¹²⁷ Pozri napríklad rozhodnutie Komisie C(2012) 8223 final z 20. novembra 2012, vec SA.33671 (2012/N) – Spojené kráľovstvo – Vnútroštátny systém širokopásmového pripojenia pre Spojené kráľovstvo – Broadband Delivery UK (Ú. v. EÚ C 16, 19.1.2013, s. 2).

216. Hodnotenie *ex post* musí vykonať odborník nezávislý od orgánu poskytujúceho pomoc na základe plánu hodnotenia. Každé hodnotenie musí zahŕňať aspoň jednu priebežnú a jednu záverečnú hodnotiacu správu. Členské štáty musia zverejniť obe správy.
217. Konečná verzia hodnotiacej správy sa musí predložiť Komisii včas na posúdenie prípadného predĺženia schémy pomoci a najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím jej platnosti. Táto lehota sa môže skrátiť v prípade schém, pri ktorých vznikla požiadavka na hodnotenie v posledných dvoch rokoch ich vykonávania. Presný rozsah a spôsob každého hodnotenia budú stanovené v rozhodnutí o schválení schémy pomoci. V oznámení každého následného opatrenia pomoci s podobným cieľom treba opísať, akým spôsobom sa zohľadnili výsledky hodnotenia.

9. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

218. Tieto usmernenia sa uplatňujú od prvého dňa nasledujúceho po ich uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
219. Komisia uplatňuje tieto usmernenia na všetky opatrenia pomoci oznámené po uverejnení týchto usmernení v úradnom vestníku, dokonca aj vtedy, ak projekty boli oznámené pred týmto dátumom.
220. V súlade s oznámením Komisie o určení pravidiel uplatniteľných na posúdenie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci¹²⁹ Komisia uplatní na neoprávnene poskytnutú pomoc pravidlá účinné v čase, keď bola poskytnutá. Rovnako uplatní tieto usmernenia v prípade neoprávnene poskytnutej pomoci, ktorá bola poskytnutá po dni ich uverejnenia.
221. Komisia na základe článku 108 ods. 1 zmluvy navrhuje členským štátom tieto primerané opatrenia:
- a) členské štáty musia v prípade potreby zmeniť svoje existujúce schémy pomoci, aby zabezpečili ich súlad s ustanoveniami oddielu 7.1 týchto usmernení do dvanástich mesiacov po ich uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*;
 - b) členské štáty by mali vyjadriť svoj výslovný a bezpodmienečný súhlas s primeranými opatreniami (vrátane ich zmien) navrhovanými v písmene a) do dvoch mesiacov odo dňa uverejnenia týchto usmernení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Ak Komisia nedostane odpoveď, bude predpokladať, že daný členský štát nesúhlasí s navrhovanými opatreniami.

¹²⁸ Pracovný dokument útvarov Komisie, Spoločná metodika na hodnotenie štátnej pomoci, Brusel, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final, alebo ktorékoľvek následné dokumenty.

¹²⁹ Ú. v. ES C 119, 22.5.2002, s. 22.